

ምነትምሺ።

8 ሆተ ደፔንከን ምንደቶንምሽ ኮም ከይሰንትከን ሬይ ሀራሴሪ ምንንት ምን ማተዩ። 9 ሆተ ሰንቅሚድ ም ማሥንክ ዩቲሪ ዘሚድ ዩ ማሥንክ ጉሚርዶቲ፤ ዩተ ደፔኔድ ዩ ማቲምሽ አልከ ዩከን ሳበም ምክሰዶቲ።

10 ሬይን ኪነም ዩረገክ ፔገ ደቅዶ እ ጸጥሰቃክ ኮነከኔ፡- ዩረ እ ሃዳክ ሴጽንክ ባበ ዩሱሰ ኢን እምሰቃክ ጋንምክ ዩኪን እ ዘበይምሺ፤ ሀራከኔ ጋርሰንክ ባበ ዩሱሰ ኢን ከ እምሰቃክ ጋንምን ዩም እ ዘጥሰቲምሾን ዩም እ ኮፕቲምሽ ደክዩ።

11 ተ እነ ኔጋኪትንክ እንዴጥሰኪሶ፤ ለቅም ደቅኪቲ፡ ደፔኔድ ማትኪቲ፡ አቕላሰተም ኤሴርኪቲ፤ ኪከን ቡደ ምለቄክ ማትኪቲ፡ ኪከን ለቅምክ ደቅኪቲ፤ ሰልሚቲኪ ለቅምቲክ ሳብ ና ዩ ኪከን ማዴ።

12 ደፔንምደ ሰልሚክ ኪከም ሰንቅንትክ ኪከን «አቦ» ጋኪቲ። 13 ሳብዜን ቡድ እዝዴድነ ሙደ ዩን «አቤተ፤» ጋዴኪ። 14 ባበ ዩሱሰ ክርስቶስት ጉር እሚንኪ ሳብት ሰልሚንክ፡ ሙንፔሰ ጧልኪሪ ምለቅ ማትንትነ ዩ ሙደ ኪከን ኮ ማተኔ።

ክርስቶስ ይንት ንቃሽከን ከ አይሠቃብን ጳውሎስ ገሌተ ኤድንከን ከ ጸጥሰቃክ አይቲነ

ለርድንት

ባበ ዩሱሰት ደቅሽኑም ኪዝደንደ ሳብት ኡጥሰ ክር ሙደግር ኪዜርሰምሽኪ አይሠድ ማትኪድኔሪ ክርስቶስዜን ቡድ ኪ እዝምሽ፡ «ክርስቶስዜን ቡድ እዝዳብ ማትንትከን ሙሴት ክርቲነም ቦሥንት ዝክሰዶ፡ ዝክሰዶን?» ጋዳክ ጎይሰነ ጳምሴ። ኮ ሴጽንክ ጳውሎስ «ክርስቶስዜን ቡድ እዝዳብ ማትንትከን ሙሴት ክርቲነም ቦሥንት ዝክሰዶ፤ ኮይምሽ

13+9:- ቶላላሰ 1+28# 13+10:- 2 ቶርተሰ 10+8# 13+11:- ርሞ 15+33# 13+12:- 1 ቶርተሰ 16+20#

ክርስቶስንክ ከለ ደቅንተም ሃጥንትከን ዝክሰዳክ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትዩ። ኤድነ ሳብት ብሬዚን ደቀልሰንት ደኪድ ኪ ማዳክ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትክ ዩሌኪ። ገይሶ ኪን ኪዝዳቄ። ደይንኪሪ ርሞ ከትሚንት ጊሥጎይር ጊሥዳክ ገሌተ ፔጭግር ደቅዴድ ምክሰ ኤይንት ሞልትግር «ኤድ ሳብት ብሬዚን ደቀልሰንት ደኪድ ማዳክ ባበ ዩሱሰ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትክ ዩሌክ ማትከደይክ ሙሴት ክርቲነም ቦሥንት ዝክሰዶ። ገይሶ ጳውሎስዜን ኒቅምዳቄድ ደቅዳቄኪ።

ጳውሎስ ኮ ገሌተ ሙጻጥነም ከ ጸጥሰቃክ ኮ ቲንትምሰዳክ ኤሰንትንክ ምብዘቄድ ኤድነም ደፔንምደ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትክ ደቄርዳኪት ጎግንክ ኪም ኤንሥንትከኔ። ጳውሎስ ባበ ዩሱሰ ክርስቶስ ይንት ንቃሽከን ዩም ከ አይሠቃብ ማትንትይንተም ኤሰምሰዴ። ኮ ምንንከኔሪ ኪም ኤልሰቃብ ሳብዮንምሽ ኤድ ደክምሽኪ ኪም አይቴርሰቃኪሪ አይሠድ ማትኪድንደ ኮ ማሥምሽ ዝርቅክ ኪዝዴ። ኮዘንኪሪ ኤድነ ሳብት ብሬዚን ደቀልሰንት ደኪድ ኪ ማድንደ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትክ ዩሌክ ማሥምሽ ደውዴ። ሙቅንቲዚሚድ ዩድንግር ክርስቶስዜን ቡድ እዝዴድንት ጊቄነ ከዜን ቡድ እዝንትክ ሃፔርዳክ ሰልሚግረንክ ጧድንደ ማትንትንኩተም ደውዴ።

1 ኤደንክ ወይ ኤድንክ ማትከደይክ ዩሱሰ ክርስቶስንኪ ዴእግረንክ ኪም ጳሰሰቃብን ሳብ ባበንንክ ክርስቶስት ንቃሽከን ኢም አይቴርሰቃብ እ ጳውሎስደንኪ 2 እ ኪከኔሪ ደቅዴድን እንዴጥሰኪሰ ሙዴደንክ፡ ገሌተ ፔጭ ደቅዴድ ምክሰ ኤይንከን ጸፔርሰቃክ አይቲነ፡-

3 ምንት ባበን ሳብቲኪ ባበ ዩሱሰ ክርስቶስት ጉር እሚንኪ ለቅምንክ ዩን ማተኔ።

4 ኮ ቦንንግር ደቅዳክ ደቅል ሬይግረንክ ምም ደቅሽከን ባበንቲኪ ሳቦንቲክ ማሠቃብት ደቅሽክ ክርስቶስ ምንት ደቀልሰከን ይከሠም ደእከን እምሴ። 5 ከንከን ምንት ባበን ሳብከን ሌጥሴጽክ ዩከ ምሰጋን ዳኔ፤ አምኔ።

1+2:- አይቴርቶድንት ምን 16+6# 1+3:- 1 ቶርተሰ 1+3# 1+4:- ማተሰ 20+28፤ 1 ሞሰ 5+19#

ሳብት ጉጫር ኡፕሰነ ዶፔን ዎለቅ ዩሌክ ማሥምሽ

⁶ ክርስቶስት ጉር እጫንግር ዩም ኤልሰቃብን ሳብደንክ ኮይን ሳነ አብንደ ደቅሽ ኡፕሰግር ከይንትዩንት ገእሽ ኢም ሪርሽዬ! ⁷ ኮኔሬ «አብ ደቅሽ ኡፕሰነ» እ ገይሰቃክ ዩም ቱንትምሰደድንኪ ክርስቶስት ደቅሽ ኡፕሰነም አክንትከን ዝግደድ ዎለቅዎለቂድ ኪ ደቅድንክናምሽ፥ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰነ ና ዎለቂ። ⁸ ዎ ደይንኪሬ ወይ ሳብ ርኪግረንክ ዎንይንትከን ክ አይዳብ ደይንኪሬ፥ ዎ ዩን ኪዘቃክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንዘንክ አብንደ ደቅሽ ኡፕሰ ዩን ኪዘዳብ አሽምቴባብ ክ ማተኔ። ⁹ ኮት ብሬዜን ዎ ገይሰቅምሽ ታሬ አልክምሰ ዩን ጋድቴ፡- ኤሴርቶ ዩ ደፕሰቃኪተም ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንዘንክ አብንደ ደቅሽ ኡፕሰነም ሀዩሬ ዩን ኪዘዳብ አሽምቴባብ ክ ማተኔ።

¹⁰ ተ አነ እ ዝግዳክ ኤድ ኢም ሰለኖ፥ ሳብ ኢም አንጀኖ? ወይ ኤደም ጉጫርሽክን እ ጋድንደክ ዩን ከምዶ? ተ አነ ኤደም ጉጫርሽተ ዝግዳብ እ ማሠቅንክ ክርስቶስት ፕክሽዳብ ማተይ ሃቅቴ።

ጳውሎስ ሳብት ጉጫር ኡፕሰነም ኪዘዳብ ማትንትንክት

¹¹ እንዴፕሰኪሶ! እ ዩን ኪዘቃክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰነ ኤደንክ ቴይሪቅንደ ኪዘ ኮ ደካኪተም ዩን ኤሰምሰድቴ።

¹² ሀሬከኔ ጋርሰንክ ኢን ደውሰቃብ ዩሱስ ክርስቶስደንክ ኮም ቴየቅቶንምሽ ኤድ ሀይደንኪሬ እተ ቴየቅቴ፥ ወይ ኤደንክ ኮም ኤሰቅቴ።

¹³ ኤነ አይሁድ ኤድንት ክርቴንክ ሀሰን እ ሃቅንኪሬ ኤሴርቴቴ! ኮኔሬ ሳብዜን ቡድ እዝደድነም ኡቅምከስ ዳነ ደይንትክ ሳብት ምክስ ኤይነም ከይሰዳቅቴ። ¹⁴ አይሁድ ኤድንት ክርቴነም ጳይንትክ ቦንእስቴክ ሃቂድ ቤድም አይሁድ ኤድንዘንክ ገጽዳቅቴ! ምንት ባቤንኪስት ክርቴንክኔሬ ኪዘንክ ጽዳ ኒቅምዳቅቴ።

¹⁵ ደይንኪሬ እ አዲርክንዴት ብሬዜን ሳብ ኢም እዜ፥ ደንት ጉር እጫንኪሬ ኢም ኤልሴ! ¹⁶ አይሁድ ማትኪድንክን ከት ደንሥንክ ደቅሽ ኡፕሰነም እ ኪስቴምሽ

11:7:- ለይቴርቴድንት ዎን 15+11 ፕይደ 24። 11:10:- 1 ቴሰለጎቅ 2+4። 11:12:- 1 ቆርንቶስ 11+23። 11:13-14:- ለይቴርቴድንት ዎን 8+31 ዩድ 22+3-51 ዩድ 26+51 ፕይደ 9-11። 11:15-16:- ኤርማስ 1+51 ለይቴርቴድንት ዎን 9+3-61 ዩድ 22+6-101 ዩድ 26+13-18።

ሳብ ደንት ደንሥነም ኢን ደውንትከን ክ ነቫኪንክ፥ እተ ሀይ ኪክኔሬ ኪዘመቅቴ። ¹⁷ እስት ብሬዜን ክርስቶስ ደንት ንቃሽከን ክ አይሠቂድንደ ዩሱሴም ከይክቴ! ደይንኪሬ አሬብ ፔጭ ከየቅቴ፥ አልክ ዴማሰቅ ከትጫንግር ማት ሃደቅቴ። ¹⁸ ኮዘንክ ቦን መኪንት ቡር ጳጥርስ¹ ኪከን ኪዘምንትከን ዩሱሴም ከትጫንግር ከይቶ ክ ኪከን ተጫኪ ደንቅ ሴጽ ደቅሰቅቴ። ¹⁹ ደይንኪሬ ባብ ዩሱስት እንዴፕሰ ሀይቆብ ከይሰ አብ ክርስቶስ ደንት ንቃሽከን ክ አይሠቂድንግረንክ ሀይጫሬ ሽደቅቴ። ²⁰ ኮኔሬ እ ዩን ጸፕዳክ ሬይን ተው ኮ ደክምሽ ሳብት ብሬዜን ዩን ኪዘድቴ።

²¹ ኮት ቡር ሰርየ ፔጭግርኪ ከልቅየ ፔጭግርክ ከየቅቴ።

²² ኮ ይሁደ ፔጭ ምክስ ኤይንግር ደቅዴድ ክርስቶስዜን ቡድ እዝደድነ ኢም ሽዴ ኤሰይ ሃቂኪ። ²³ ደይንኪሬ ኪተ ኪ ኤሴርዳቃክ «ብሬዜን ዎም ዳዳቃብን ኡሥን ኮ ከይሰከን ይ ዝግዳቃክ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትንክማኪተም ተ ደፕሰርቴምሽ ኪዘዴ» ገይሰ ኪዘርድክ ኤሴርዳቂኪ። ²⁴ እንክኔሬ ሳብም ጎፕሽዳቂኪ።

ጳውሎስ ክርስቶስት ንቃሽ ማትንትንክት ኤሰምሰምሽ

2 ¹ ኮዘንክ ተጫኪ አይድ ቦንት ቡር ቦርናባስ ኪከን ቴተጫሬ እንክ ቴየ ዩሱሴም ከትጫንግር ቀስትምስ ከየቅቴ። ² እ ከየቃኪሬ ሳብ ኢን ክ ደውሰቅንዴትንኪ! ኮት ብሬዜን እ ዎንሰቃኪሬ ማተን፥ ተ እ ዎንዳክ፥ ጉር ኮ ኔገይምሺ ገይንትክ፥ አይሁድ ማትኪድንክን እ ኪዘዳክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰነም ምክስ ኤይንግር ኤንሥዴድንክን ዩሌክ ኪዘቴ። ³ ደይንኪሬ እ ኪከን ከየቃብን ቴተ፥ ግርክ ኤድ ክ ማሥንኪሴሬ፥ አንግምንት ክ ቴቸረን ኪን ኪሰኪኪ።

⁴ ኪዜን ኮነ ኮ ጳምሰቃክ ተውክ «ዩንዴፕሰኪሶቴ» ጋዶድ ዎለቅዎለቂድ ምንት ሞልትግር ዲብክ ኪ አርዘቅንክኔ። ኪተ ዩሱስ ክርስቶስክ በዘ ከይሰ ዎ ደቅዳኪተም ጭርሽንትክ ኤዴን ፕክሽዴድ ዎም ማሰከን

¹ ዩድ 1+18:- ጳውሎስ ዩ ጸፕርክ ሰርየ ለፕክ «ኪፕ» ገይሰ ጸፕሰቂ! «ኪፕ» ገይንት ጳጥሴ ገይንት።

11:18:- ለይቴርቴድንት ዎን 9+26-30። 11:19:- ማተስ 13+55። 11:21:- ለይቴርቴድንት ዎን 9+30። 21:1:- ለይቴርቴድንት ዎን 11+30! ዩድ 15+2። 21:4:- ለይቴርቴድንት ዎን 15+11 ፕይደ 24! ገሌተ 5+1።

ጳጳሽ ያቀጠ።⁵ ምት ደይንክ ዶፕን ማሠቃክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰን ዩንክ ዘብዞዮ ኮ ደቅቴምሾን ዩረንክ ኮ ኔገይምሽ ተክም ሴጽከኔሴሬ ኪክን ኤአቆቴ።

⁶ ኪነ ዴጽም ኤንሥዴድ ከምሴኮ ሺድምዴድነ ደይንክ፣ ሳብ ኤት አፕም ሺጃ ከ ቤረይንክን ዴጽምንኪትክን ሬይ ሀሬሬ ኢን ከልመዩ፣ ኪነ ዴጽም ኤንሥዴድ ዩም ጋርዴድነ እ ኪዝጻኪዜን ሬይ ያለቁሴሬ ጉጅኪዜ።⁷ ኮ ኦለይሰ ሳብ ጳጳሮሰም አይሁድ ኤድንክን ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንም ከ ኪዘን ኪን ዋድም ከ እምሰቅምሽ፣ እቴሬ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንም አይሁድ ማትኪድንክን እ ኪስቴምሽ ኢን ዋድም ከ እምሰቃኪተም ጳጳሼኪ።⁸ ጳጳሮሰም አይሁድ ኤድንክን ክርስቶስት ንቃሽ ማለሶ ኪም አይሠቃብ ሳብ ኢሜሬ አይሁድ ማትኪድንክን ክርስቶስት ንቃሽ ማሰሶ ኢም አይሠቁ።⁹ ታሬ ዴጽም ኤንሥዴድምሽ ዩም ፕይዴርዴድ ሀይቆብኪ ጳጳሮሰክ፣ ዋንሴሬ ሳብ ዎንን ኮም ኢን ከ እምሰቅምሽ ይ ኤስታኪን ሴጽ፣ ዎ ኪክን ያለቅ ማትንትይንተም ደውንትክን ምዝ አንይንተም እክንኪ በርናባሰክንክ እምሴኪ። ምት አይሁድ ማትኪድንገ ከይንትክን፣ ኪቴሬ አይሁድ ኤድንገ ከይንትክን፣ ኪክን ኤድምሰቴ።¹⁰ ኮንክ ኪት ሞልትግር ዶቅዴድ ቀምእነም ዎ ጳጳሽቴምሽ ዋድም ዎን እምሰቁኪ ኮሚሬ ዩይንትክን ዘብጻቅቴ።

ጳጳሮሰ አንጻኪግር ጳጳሮሰም ከ ጋምሰምሽ

¹¹ ጳጳሮሰ² አንጻክ ከትሚንግር ከ ሃጻኪንክ ደቀልሰኔክት አይቴር ማሠቅንክን አይቴር ኪም ጋምሰቴ።¹² ሀይቆብ ዩም አይሠቁድ ያለቅዎለቁድነ አንጻክ ከትሚንግር ኪ ሃትካኪት ብሬዜን፣ ጳጳሮሰ አይሁድ ማትኪድን ኪክን እሥም እሥጻቆይ ኪ ሃጻኪት ቡር ደይንክ፣ «አይሁድ ማትኪድነ አንግምንተም ቴጅርንት ኪም ዝክለዴ» ጋዴድን አይሁድ ኤድንክን ጳሾ ቡዴክ ከዮ አይሁድ ማትኪድንገንክ ፓሽምሺ።¹³ ኔገቁድ አይሁድ ኤድኔሬ ጳጳሮሰ ቡዴግርንት

² ዩድ 2፣11፣ ለላክ ፕይ 14፣- ጳጳሮሰ ዩ ጳጳሮንክ ሰርፍ ለፕክ «ኪፕ» ገይሶ ጳጳሰ፣ «ኪፕ» ገይንት ጳጳሮሰ ገይንት።

2፣6፣- ለላክም 10፣17፣ 2፣7፣- ለይቴርቴድንት ዎን 9፣15፣ 2፣10፣- ለይቴርቴድንት ዎን 11፣29-30፣ ዩድ 24፣17።

ደቅል ደይክ ለፕክ ዩላክ ኡሰሶ ከ ዎንጻኪትግር ከ ኪክን አርዜኪ፣ በርናባሴሬ ከንክ ኪ ኪክን ጎሹምሽ ቴንትምሴ።

¹⁴ ኪት ዎን ሳብት ደቅሽ ኡፕሰን ኪክን ዶፕን ማሃ ኮ ዎንመያኪተም እ ሺጃኪንክ፣ ጳጳሮሰን «ሃነ አይሁድ ኤድ ደቅዶዮ አይሁድ ኤድንት ክርቴክ ማትክደይክ አይሁድ ማትኪድንት ክርቴንክ ደቅዳቀዩ። ተ አነ አይሁድ ማትኪድን አይሁድ ኤድንት ክርቴክ ኪ ደቅቴምሽ ሀሰና ኪም ዩዴ?» ገይሶ ኤድ ሙዴት ብሬዜን ኪም ጋምሰቴ።

ኤድ ደቅዳክ ክርስቶስኪን ቡድ እዝንትክ ማሥምሽ

¹⁵ ምት አድርዎንቴክ አይሁድ ኤዶቴ፤ ደቀልሰ ኤድን ማሠቁድ አይሁድ ማትኪድንግረንክ ደኮቴ።¹⁶ ደይንኪሬ ኤድ ሳብት ብሬዜን ደቀልሰንት ደካብ ከ ማጻክ ዩሱሰ ክርስቶስኪን ቡድ እዝንትኮንምሽ ክርተም ጳይንትክ ማተያኪተም ኤስቶቶ፣ ሙሴት ክርተም ጳይንትክ ማትክደይክ ክርስቶስኪን ቡድ እዝንትክ ሳብት ብሬዜን ደቀልሰንት ደኪድ ዎ ማቴምሽ ዎቴሴሬ ዩሱሰ ክርስቶስኪን ቡድ እዝቆቴ። ሀሬኪኔ ጋርሰንክ ኤዴ ጋርሳብ ክርተም ጳይንትክ ሳብት ብሬዜን ደቀልሰንት ደካብ ማተዩ።¹⁷ ክርስቶስክ ሳብት ብሬዜን ደቀልሰንት ደኪድ ማትክን ዎ ዝገድክ፣ ዎንት ሙቴክ ደቀልሰ ኤድ ማሃ ዎ ሃፕርድንክ፣ ተ አነ ክርስቶስ ደቀልሰ ዎ ዎንቴምሽ ዎም ማስጻቤ ገይንትዮ፣ ኮይን ደክዩ።¹⁸ እ ገርሸቃክ ክርተ ዎንነም አልክ ማስቶ ዎንጻብ እ ማሥንክ፣ ተ አነ ለተ ለሰት ክርቴነም ጳይንትክ ማትንትእሰተም ኤስምሰድቴ።¹⁹ ሀሬኪኔ ጋርሰንክ፣ ለተ ሳብክን ደቅንትክን ክርተ ዎንንክ ክርቴንክን ዴእቴባብ ማትቴ።²⁰ ለተ ክርስቶስ ኪክን ሮኪሮሰ እ ዴእሰቅንክን ኮዘንክ ለሰ ክርስቶስ እንክ ደቅዶንምሽ ለተ ለሰት ሙቴክ ደቀይቴ። ተ አነ ዋክ ደቁርጻክ ደቅንትእሰት፣ ኢም ነሽቃብንኪ እኪኔ ገይሶ ዴእክን ደክሠም እምሰቃብን ሳብት ይንሥንኪን ቡድ እዝንትክ ደቅድቴ።

²¹ ለተ ሳብት ጉር ለሚነም ኔክሸይቴ፤ ኤድ ሳብት ብሬዜን ደቀልሰንት ደካብ ከ ማጻክ ክርቴነም ጳይንትክ ማሠቅንክ ክርስቶስ ጉር ዴእሰቁ ገይንትዩ።

2፣16፣- ዩሥ 143፣21 ለይቴርቴድንት ዎን 15፣111፣ ሮም 3፣201 ፕይ 221 ፕይ 28፣ 2፣19፣- ሮም 6፣4፣ 2፣20፣- ዋንሰ 17፣231 ሮም 6፣6፣ 2፣21፣- ለብረ 7፣11።

ኤድ ከርተም ጳይንትክ ደቀይምሽ

3 ¹ ዮተ ጳቅሽዮድን ገሉተ ኤድና! ብሬዚኒንት ዮ ሼድክ ዮሱስ ከርሰተሰም መስቀልዚን ቶሺርሽክ ሮኪርተ ከ ደይክ ሰላምሽ አክሼርተ ሃቂ፤ ተ ሚርሺን ሀይ ዮም ሚርሺ? ² ዮተ መንግሥት ጫላም ዮ ተይቃክ ከርተ ዎንም ዎንንትኩ፤ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንም ኤሴርቶ ከዚን ቡድ እዝንትኪ ተይቆ? ኮም ዮሌክ ዮረንክ ኤሰንትከን ዝግድቲ። ³ ኮኪክ ጳቅሽዮድቶ? ሳብት መንግሥትክ ዮይቶ ተ እነ ዮንት ዎንኪ ቦሥዶ? ⁴ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንትክን ዮ ተይቃክ ከላር፤ ጉርክ ኒግዶ? ጉር ኮ ኒንግኪተም ኤሴሰድቲ። ⁵ ተ እነ ሳብ መንግሥትይንተም ዮን ክ እምዳኪንኪ ዮንት ጥላትግር ሪርሽድንደ ዎንይንተም ክ ዎንዳክ ከርተ ዎንንም ዮ ዎንድንክና፤ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንም ኤሴርቶ ከዚን ቡድ ዮ እዝድንክና?

⁶ ኮይምሽ ኡብራም ሳብዚን ቡድ እዚ፤ ከንክን ሳብ ደቀላስክት ደከባብ ማሰሶ ኪም ጉይዚ። ⁷ ተ እነ ሳብዚን ቡድ እዝደድነ ኡብራምት ይንሥ ኪ ማሥምሽ ኤሰኪቲ። ⁸ ሳብሬ አይሁድ ማትኪድነ ይዚን ቡድ እዝንትንኪቲክ ደቀላስ ደኪድ ኪም ክ ማሰድምሽ መጻጉንግር ብሬዚን ጻፐርሰቂ፤ ኮክን «ኤድነ ሙደ ሀኅክ አንጅምደኪ» ገይሶ ብሬዚን ኡብራምክን ሳብት ደቅሽ ኡጉሰንም ኪዘርሰቂ። ⁹ ከንክን ሳብዚን ቡድ እዝደድነ ሳብዚን ቡድ እዝዳብን ኡብራም ኪክን አንጅምቲኪ።

¹⁰ «ከርቲነም ጳይንትክ ደቅድቲ» ጋዳብ ሙደ አሽምቲባቤ፤ ሀሬከኒ ጋርሰንክ «ከርተ መጻጉንግር ጻፐርሰቃክ ኪዚን ሙደም ዘባዝዮ ጳዮባ ሙደ አሽምቲባቤ» ገይሶ ጻፐርቲ። ¹¹ «ሳብት ብሬዚን ደቀላስንት ደካብ ኤሥነ ሳብዚን ቡድ እዝንትክ ደቅንትነም ሃፓፓደ» ገይሶ ሳብት ኡጉሰንግር ጻፐርሰቅንክን፤ ኤድ ሀይሬ ከርቲነም ጳይንትክ ሳብት ብሬዚን ደቀላስንት ደከባብ ክ ማተያክ አይቲሬ። ¹² ከርተ ዎን ሳብዚን ቡድ እዝንትክ ዎኒርሰቅንደ ማትክደይክ፤ «ኤድ ከርተ ዎንክ ደቅንት ኪን ማዳክ ከርቲንግር ኪዘርሰቃኪተም ሙደ ክ ዎንድንኪ»

3፣2፡- ኡጉሰን 1+13፡ 3፣6፡- ጉዥር 15+6፤ ር፡ 4፡3፡ 3፣7፡- ር፡ 4+16፡ 3፣8፡- ጉዥር 12+3፡ 3፣9፡- ር፡ 4፡16፡ 3፣10፡- ለላክምስ 27+26፡ 3፣11፡- ለገባቶም 2+4፤ ር፡ 1+17፡ 3፣12፡- ሌ፡ 18+5።

ገይሶ ጻፐርቲ። ¹³ «ሃቂዚን ሮኪርሶ ደእዳብ ሙደ አሽምቲባቤ» ገይሶ ጻፐርሰቅንክን ከርሰቶስ ዎኪኒ ገይሶ አሽምቲባብ ማትንትይንቲክ ከርቲት አሽርንግረንክ ዎም ሸንተቂ። ¹⁴ ኮኒሬ ሳብ ኡብራምክን ክ እምሰቃክ አንጅን ዮሱስ ከርሰቶስንክ አይሁድ ማትኪድንክን ኮ ገሉቲምሼ፤ ኮንክ ሳብ «ዮን እምምድቲ» ክ ገይሶቃክ መንግሥት ጫላም ሳብዚን ቡድ እዝንትክ ዎ ቲይቲምሽ ማህቂ።

ከርተ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንም ኒክሸይምሽ

¹⁵ እንዴጉሰኪሶ! ተ ኪዚን ኮም ኤድንክ ኤሰምቲንደ ሬይ ኪክን ኮም ከምሰኪቲ፡- ኤድ ዎለቅባብ ሚቀ ክ አርዛኪት ቡር ኤድ ሀይሬ ኮም ኒክሸክን ወይ ዚን ጉጅንትክን ኪን ማተዮ። ¹⁶ ሳብ ኡብራምክንኪ ክት ይንሥንክንክ ይንት ጉሚር ኡጉሰንም እምሰቂ፤ ኮኒሬ መጻጉንግር ጻፐርሰቅምሽ ቤድ ኤትክን ማሰሶ «ይንሥሀንትክን» ጋዮተ ደይንኪሬ ኤድ ዎለቅባብክን ማሥምሽ «ይንሥሀንትክኒ» ጋዴ። ኮኒሬ «ይንሥሀንትክኒ» ጋርሰቃክ ከርሰቶስክን ገይንትዮ።

¹⁷ ተ እነ እ ጋዳክ ኤሰንደኪ ዎለቅባብ እሥኪ ተመ ቦንት ቡር እሚርሰቃክ ከርቲነ ሳብ ሚቅሽ ክ ዎይሰቃክ ኡጉሰንም ኒክሸንትክ ሳብ እምሰቃክ ጉሚርነም ከይሰንትክን ኮን ማተዮ። ¹⁸ ሳብ ዎን ክ እምዳክ አንጅነም ዎ ቲይዳክ ከርተም ዎንንትክ ማህቅንክ፤ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንክ ቲይንትዎንት ኒግዳቂ። ደይንኪሬ ሳብ አንጅነምኪ ከርነምክ ኡብራምክን ክ እምሰቃክ ይንት ጉሚር ኡጉሰንክ ሃቂ።

¹⁹ ተ እነ ከርቲነም ሀሬከናክ እሚርሰቂ? ከርቲነም እሚርሰቃክ ጉሚር ዮን እሚርሰቃብ ኡብራምት ይንሥን ሃቃኪንክ ዮክ ደቀላስ ሀር ደይንኪሬ ኤሰምሰንትክኒ። ከርቲነ ሃይቃክ ሳብ ይንት ዎንክን ሮኪግረንክ ክ አይደድንክኪ ጥላትግርምባብ ኤድ ዎለቅባብክ ሃይቂ። ²⁰ ኤድ ዎለቅባብክን ዮሌክ ጥላትግርምባብ ኤድ ዝሰሰዮተ ሳብ ደይንክ ዎለቅ ዮሌኪ።

ከርቲት ደቅሽ

²¹ ተ እነ ከርቲነ ሳብት ጉሚር ኡጉሰንም ይዥዶ? ሀሰን ደይንኪሴሬ ይዥዮ። ሀሬከኒ ጋርሰንክ ደቅንት ከንክ

3፣13፡- ለላክምስ 21+23፤ 2 ቶርተሰ 5+21፡ 3፣16፡- ጉዥር 12+7፤ ዮድ 17+7-8፡ 3፣17፡- ጫትንት 12+40፡ 3፣18፡- ር፡ 4+14፡ 3፣19፡- ለዮቲርቲድንት ዎን 7+38፤ ጉደደ 53፤ ር፡ 5+20፡ 3፣21፡- ገሉተ 2+21።

ሃፎርድን ደከርተ ለሚርተ ሃቅንክ፤ ደፎን ሳብት ብሬዜን ደቀለሰ ደከባብ ማትንት ከርቴካክ ሃፎርዳቂ።²² ደይንኪሬ ዮሱስ ክርስቶስዜን ቡድ ለዝንትክ ሃፎርዳክ ሳብት ጉሚር ኡፕሰነ ከዜን ቡድ ለዝደድንክን ለሚርቴምሽ፤ መጻፕን ጋድምሽ ፕሬዛዜን ደቅደድ ኤድ ሙደ ደቀልሴን ጊሥንትክ ደቀልሰክ ደከርቴድ ማቴኪ።²³ ጳዮርዳክ ቡድ ለዝንትነ ኤስምስቴንክ ዩክ ኮነ ክርስቶስንክ ሳብዜን ቡድ ለዝንትነ ሃትካኪት ብሬዜን ከርቴክ ደከርቴድ ማሦቶ ዜኖንት ዚጸርቴድ ሃቅቴ።²⁴ ኮይምሽ ኮይን ክርስቶስዜን ቡድ ለዝንትክ ሳብት ብሬዜን ደቀለሰ ደከድ ም ማቴምሽ ከርቴነ ክርስቶስደ ም ስቴንትክን ገጽሽድንደ ማሠቂ።

²⁵ ተ ለነ ክርስቶስዜን ቡድ ለዝንትነ ሃደቅንክን ኮዘንክ ለስ ከርተ ም ገጽሽድንደት ጎይር ማትንቶንት ኔከቴ።²⁶ ዩተ ሙደ ዮሱስ ክርስቶስዜን ቡድ ለዝንትክ ሳብት ደንሥ ማሠቂቴ።²⁷ ሀሬከኔ ጋርሰንክ ሽእርንትዩንቴክ ክርስቶስ ኪክን ምለቅ ማሠቂድን ዩተ ሙደ ክርስቶስም ቆቤርቴቴ።²⁸ ዩተ ሙደን ዮሱስ ክርስቶስክ ምለቅ ዩ ማሠቅንክን አይሁድ ኤቴኪ ግርክ ኤቴክ፤ ኤትከን ፕክሽደቴኪ ኤትከን ፕክሽዩቴክ፤ አንክቴኪ ማቴክ ሞልትግር ፓሽም ደክዩ።²⁹ ተ ለነ ዩተ ክርስቶስት ዩ ማሥንክ አብራምት ካሜቴ፤ ሳቤሬ አብራምክን ከ እምስቃክ ጉሚር ኡፕሰንምሽሬ ሳብት ባምንም ዩደደቴ።

ሳብት ደንሥ ማትንትዎንት

4 ¹ ታሬ እ ጋድንደ ባቤንት ረቅነም ዩዳብን ደንሥ ማሦ ደ ደቅዳኪንክ ዩክ፤ ሬይ ሙደት ባብ ደ ደይንኪሴሬ፤ ኤደን ፕክሽዳብዘንክ ሀሰንደይንኪሬ ፓሽመዩ።² ኮኔሬ ባቤን ኪን ኪዘቃክ ሲደን ዝእሽቴንክ ዩክ ገጽሽደቴኪ ክሬይ ማሠቃኪተም ጊሥደቴክ ታሚክ ደቅደ።³ ኮይምሽ ኮይን ምተ ታሬ ደንሥ ም ደዩኪንክ ፕሬዛዜንምደ ከርቴክ ጊሥደድ ማሦቶ ኤደን ፕክሽደድምሽ ሃቅቴ።⁴ ደይንኪሬ ሳብ ደ ጳቅሽቃክ ቦንን ዝእሽኪንክ ደንሥይንተም ፕሬዛዜን አይሜ፤ ኖሬ ማደንክ አደርሰቃብተ ከርቴት ታሚክ ደቅዳብ ሃቂ።⁵ ኮሚሬ ከ

3፡22፡- ሮመ 3፡9፤ ዩድ 11፡32። 3፡26፡- ሞላ 1፡12። 3፡28፡- ሞላ 17፡20-21፤ ሮመ 10፡12፤ 1 ቆርንቶስ 12፡13። 3፡29፡- ሮመ 4፡13። 4፡3፡- ቆላሳስ 2፡20። 4፡4፡- ሉቃስ 2፡21-22፤ ፕዶደ 27።

ዩ-እሰቃክ ከርቴት ታሚክ ደቅደድነም ደንክ ሽንቶ ቴይንትከኔ፤ ም ሽንቶ ከ ቴዩቃክ ሳብት ደንሥ ም ማሰንትከኔ።⁶ ሳብት ደንሥ ም ማሥንክን ሳብም «እሳብ!» ገይሶ ም ምክሰቴምሽ ደንሥይንቴት መንፕሰም ቡደግርንት ምጂ።⁷ ከንከን ኮዘንክ ለስ ሳብት ደንሥ ም ማሥንክን ሳብ ባምይንተም ዩዳብ ሃም ማሰቴ።

ጳውሎስ ገሌተ ኤድንክን ክ ከሌርዳቅምሽ

⁸ ኮት ብሬዜን ሳብም ዩ ኤሲያኪን ሲጽ፤ ፕኸርይንቴክ ሳብ ማተዩድ ሬይከን ፕክሽደድ ማሚቶ ጊሥዳቂቴ።⁹ ተ ደይንክ ሳብም ኤስቴቴ፤ ጋጼሬ ሳብ ዩም ኤስቴ። ተ ለነ ኪነ ለንቅሚድንኪ ሚዩዩድንክ ፕሬዛዜሚድን ከርቴንግር ሀሰኔ ማዴ? አልክምስ ኪን ፕክሽደድ ማትከን ዝጌ ዝግዶ?¹⁰ አይሁድ ኤድን ቦንቸዳክ ሲደነምኪ አርፕነምክተ ቦንነምኪ ቦንንት ቦንነምክ ዘብዝ ጳይደቴ።¹¹ ዩከን እ ለንቅሰቃክ ሀሬሰንግር ጉር ኔከቴሬ ገይሶ ዩክን ጳሽድቴ።

¹² እንደፕሰኪሶ! እተ ዩም እ ከምስቅምሽ ዩቴሬ ኢም ከምኪቴ ገይሶቶ ዩም ምክሰድቴ። ዩተ ሬይ ሀሬኪሴሬ ኢም ደቀልሰቂቴ።¹³ ብሬዜን ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንክ ዩን እ ኪዘቃክ ሀኸምእስትክ ዩረ እ ደቅዳቅንክን ዩን እ ኪዘቅምሽ ኤሲሰደቴ።¹⁴ ሀሰንደይንኪሬ ሀኸምእስት ጳጽምሽ ዩዜን ኮ ማድንኪሬ ኢም ቶክሰንትክ ይገሰቴ፤ ሳብ ርኪግረንክ ምንይንትክን ከ አይዳብምኪ ዮሱስ ክርስቶስምክ ዩ ቴይድምሽ ማሰሶ ኢም ቴዩቂቴ።¹⁵ ተ ለነ ኮት ብሬዜን ደቅዳቃክ ጉሚርዩንት ሀብርክ ደዩ? ሲደን ኮክ ዩን ማዳቅንክ አፕዩንተሚሴሬ ጢሥቶ ኢን ዩ እምዳቅምሽ እተ ዩክን ነቂሽድቴ።¹⁶ ተ ለነ ደፕንም ዩን ኪዘንትእስቴክ ዩም ይኸዳቤ ኢም ማሰሶ?

¹⁷ እቤድነ ዩ ኪክን ሱስምንትክን ዘብዝዩ ዩም ዝግዴኪ፤ ዳኖንምሽ ዩም ዝግንትኔኪት ለቅምክን ደክዩ፤ ኪት ጳቅሽን ዩተ ኪም ዘብዝዩ ዩ ዝክቴምሽ ምረንክ ዩም ፓሽንትክን ዝግዴኪ።¹⁸ ጳቅሽን ለቅም ኮ ማሥንክ ዘብዝዩ ዝግንት ለቅምዩ፤ ደይንኪሬ ለቅም ሬዩም ዘብዝ ዝግንትዩንት ሙደሴጽ ሜተኖንምሽ እ ዩረ ደቅዳኪንክ ዩሉክ ሀይ ኮ

4፡5-7፡- ሮመ 8፡15-17። 4፡10፡- ቆላሳስ 2፡16። 4፡13፡- 2 ቆርንቶስ 12፡7። 4፡14፡- ማላክ 10፡40። 4፡16፡- አሞጽ 5፡10። 4፡17፡- ገሌተ 1፡7።

ማተኔ።¹⁹ ዩ ይንሥእስቶ! ከርስቶስ ዩንት እዚግር ከ ሃፕርሰታኪንክ ዩከ አልከ ዩከን አድሚምሽ ገእር ኢም ዩቲ።²⁰ «ዩከን ሀሪ ዩእስቲ?» ገይንትክ እ ከሌርድንከን ተ ዩ ኪከን ደቅሰቶ ጋምክ ጠርቂት ዩን እ ጸጥዳኪት አለይሰ አፕ ለቅምክ ዩ ኪከን ኪዝምንት ዝግዳቅቲ።

አጋራቲኬ ሳራቲክ ከምስ

²¹ ዩተ ከርቲን ጊሥዴድ ማሥተ ዝግዴድነ ኢን ኪስኪቲ፡- ተ ከርቲን ጋዳኪተም ኤስረዮቶ? ²² እብራምት ይንሥ ቀስቲኔድ ሃቅምሽ፣ ዎለቂነ ኤርከት ፕከሽዳኪት ይንሥ፣ ቀስትምስሰነ ኤትከን ፕከሽዳኪት ይንሥ ማሥምሽ መጻፕግር ጸፕርቲ። ²³ ደይንኪሬ ኤርከት ፕከሽዳኪት ይንሥን ኤድ አዲርድምሽ አዲርሰቂ፣ ኤትከን ፕከሽዳኪት ይንሥን ከ አዲርሰቃክ ደይንክ ሳብት ፕሚር ኡፕሰንክ አዲርሰቂ። ²⁴ ኮነ አልቅነ ከምስ ሃቂ፣ ኪነ ማነ ቀስቲንን ጫቀ ቀስቲንት ከምስ ሃቂ። ጫቀ ዎለቂነ ሲነ በሌንዝንክ ሃቂ፣ ኮት ከምስነ አጋሪ ይንሥንም ኮ አዳክ ኤዴን ፕከሽዴድ ማሃ ኪ ጊሥቲምሺ። ²⁵ አጋሪ አራብ ፕጭግር ደቅዳክ ሲነ በሌንት ከምስዮ፣ ና ተይምክ ዩሩሰሌምም ከምዴ፣ ሀሪከኔ ጋርሰንክ ዩሩሰሌምኪ ኤድንኮቲክ ኤዴን ፕከሽዴድ ማሃ ደቅዴኪ። ²⁶ ርኪግርማክ ዩሩሰሌም ደይንክ ኤትከን ፕከሽይንዴ፣ ናሬ ዎንት እንዴኔ።

²⁷ ሀሪከኔ ጋርሰንክ

«ሃነ ይንሥ አዲ ኤሰያክ ሰከአክ ኤቲና! ፕሚርካ! ሃነ አድመ ገእር ሃም ኤሰያክ፣ እላሌ ገይሰ ፕሚርካ! ከእንት ደቅዳክ መይንዝንክ ጋጽ

ከእንት ዩም ገርሸቃክ መይንት ይንሥነ ቤዚኪ»

ገይሰ ጸፕርሰቂ።²⁸ እንዴፕሰኪሶ! ዩቲሬ ይሳቅምሽ ሳብት ፕሚር ኡፕሰንክ አዲርሰቂድ ይንሚቲ።²⁹ ደይንኪሬ ኤድ አዲርድምሽ አዲርሰቃብነ መንፕሰክ አዲርሰቃብነም ኮ ሴጽንክ ከ ከሌርሰቅምሽ ታሪ ኮይምሽ ኮይኔ።³⁰ ደይንኪሬ መጻፕነ ሀርክ ጋዴ? «ኤር ፕከሽደቃኪት ይንሥን ኤትከን ፕከሽዳኪት ይንሥንክን እሚርዳክ ከርነም ከ ኪከን ከ ዩደይንከን ፕከሽዳኪተምኪ ይንሥንኮተምክ ኤረንክ አስ

4+19:- 1 ቀንተስ 4+15። 4+22:- ፕኻር 16+15! ዩድ 21+2። 4+23:- ፕኻር 17+16! ርመ 9+7-8። 4+26:- እብረ 12+22። 4+27:- እሳስ 54+1። 4+29:- ፕኻር 21+9። 4+30:- ፕኻር 21+10።

ጠሥከዮ» ጋዴ።³¹ ከንከን እንዴፕሰኪሶ! ዎተ ኤትከን ፕከሽዳኪት ይንሥቶንምሽ ፕከሽዳኪት ይንሥ ደኮቲ።

ከርሰቶስክ ሃፕርዳክ በዘ ከይሰ ደቅንት

5 ¹ ከርሰቶስ ኤዴን ፕከሽዴድ ማሃ ዎ ደቅደቃኪትግረንክ ዎም ከ ጠሥሰቃክ በዘ ከይሰ ዎ ደቀኔ፣ ከንከን ዘብዝዮ ዎእኪቲ፣ አልከምስ ኤዴን ፕከሽዴድ ማሃ ሀይጊሥኪቲ።² ዩኔቶ! እተ ጳውሎስ ዩን እ ጋዳክ አንግሚንት ቴቸረን ዩ ኤእድንክ ከርሰቶስ ሀስንደይንኪሬ ዩን ሚዩዩ።³ አንግምንተም ቴቸረን ኤእዳብ መደ መሴት ከርቲነም መደ ጳይንት ኪም ዝከሰዴ ገይሰቶ አልከምስ ዩን ኪዝድቲ።⁴ ዩተ ከርቲነም ጳይንትክ ሳብት ብሬዜን ደቀልሴንት ደኪድ ማትከን ዝገዴድነ ከርሰቶስደንክ ፓሽምሺቶ ሳብት ጉር እሚንግረንክ ኔክቲ።⁵ ዎተ ሳብት መንፕሰንኪ ሳብዜን ቡድ እዝንትክ ከት ብሬዜን ደቀልሴንት ደኪድ ማትንትዎንተም ፕሚርክ ጳይዩቲ።⁶ ሀሪከኔ ጋርሰንክ ዩሩሰ ከርሰቶስክ፣ ሰልሜክ ዎንዳክ ሳብዜን ቡድ እዝንትዮንምሽ አንግመም ቴቸንትኪ ቴቸከሰ ገርንትክ ዎን ሚዩዩ።

⁷ ተኪከ ለቅምክ መክዳቂቲ፣ ተ እነ ዶፕንክን ዩ ኤእታከምሽ ሀይ ዩም ሚርሌ? ⁸ ኮይምሻክ ጳቅሽነ ዩም ኤልሰቃብ ሳብደንክ ደክዩ።⁹ ቶከምንደ እርሼነ ሚዴነም መደ ቡርቅሽዴ።¹⁰ ሬይ አብንዴተም ሀስንደይንኪሬ ዩ ጳቅሽታከምሽ እተ ባበ ዩሱስክ ዩከን ቡድ እዝዳብቲ፣ ዩም ተንትምሰዳብ ሀዩሬ ዩ ደይንክ ቤርነም ይዜን ቴይዴ።¹¹ እንዴፕሰኪሶ! እተ ተኪከ «ደቅንትከን አንግመም ቴቸንት ዝከሰዴ» ገይሰቶ እ ኪዝዳቅንክ ተኪከ ሀሪከኔ ዳርዴ? ኮይን ማሥንክ ከርሰቶስት መስቂልዜን ቶሺርሸ ርኪርስ ዴእንትነ ጎሀ ማትንትኔኮት ኔክተ ሃቂ።¹² ተ እነ ዩም ተንትምሰዴድነ አንግምንተም ቴቸርንት ዩሌክ ማትከደይክ ዜንንተም ከንክ ኪ ቴቸኔ።

5+1:- ገሌተ 2+4። 5+5:- ርመ 8+23-25። 5+6:- 1 ቀንተስ 7+19። 5+7:- 1 ቀንተስ 9+24። 5+9:- 1 ቀንተስ 5+6። 5+10:- ገሌተ 1+7። 5+11:- 1 ቀንተስ 1+23።

13 እንዴጥሰኪሶ! በዘ ከይሰ ዩ ደቀን ዩም ኤሌርሰቄ፤ ደይንኪሬ ኪክከን ሰልጫካ ጥክሽኪተንምሽ በዘ ከይሰ ደቅንትዩንት ዋት ኡቅመም በሥድንደ ሀይ ኮ ማተኔ።
 14 ሀሪከኔ ጋርሰንክ «ኤደም ሀንት መቴምሽ ነሽካ» ጋዳኪን ኡጥሰ ያለቅክ ከርቴነም ሙደ በድምዴ። 15 ደይንኪሬ ኪክ ኪከም ዩ ገእድንኪ ኪከም ዩ እሥድንክ ኪከም ዩ ከይሰይምሽ ዩከሥ ጳይኪቴ።

መንግሥት ዋክ

16 ተ እነ መንግሥት ዩም ኤንሥድምሽ ደቅኪቴ፤ ዋት ጳቅሽኑም ሀሰንደይንኪሬ ሀይዎንኪቴ ዩን ጋድቴ። 17 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ዋ መንግሥት፤ መንግሥት ዋኪን ኒቅምንትክ ኪክ ኪከም ይኸደኪ፤ ከንክን ዩ ነሽዳኪተም ዎንንት ዩም በሰሽዴ። 18 መንግሥት ዩም ኤንሥድምሽ ዩ ደቅድንክ ከርቴት ታጫክ ደኪቴ።

19 ዋት ዎንኔሬ ኤሰምቴዴኪ፤ ኮኔሬ በልም፣ ደብ ሬይ ዎንንት፣ በልምከን አጸርሶ ሌቅንት፣ 20 ተው ሳበም ምክሰንት፣ ጫርሽ ጫርሽንት፣ ይኸምንት፣ ጫርም ጫርምንት፣ ኤኪን ኒቅምንት፣ ጋምንት፣ መተንተም ነሽንት፣ ኪክደንክ ፓሽምንት፣ ኤኪን ገእሰመ ኪዠንት፣ 21 ኤድ አባጥት ሪየም ኡቅምሶ ጳድመ ዎንንት፣ ነሻንት፣ ገክሰይንዴተም ሌቃር ጉር አጥርንት፣ ኪነም ከምዴዴኪ፤ ብሪኪን እ ዩን ኪዘቅምሽ ታሪ አልከምሰ ዩን ጳቅሽሽድቴ፡- ኮይንማኪተም ዎንዴድነ ሳብት ባምንግር አርደዩኪ።

22 መንግሥት ጨልት አጥነ ደይንክ ሰልመ፣ ጉጫር፣ ለቅም፣ እዘንት፣ ወየ ኤድ ማትንት፣ ኤትከን ለቅም ዎንንት፣ ይኪን ቡድ እዘርቴባብ ማትንት፣ 23 ሙዴሴጽ ለቅምባብ ማትንት፣ መተንተም ጊሥንትዩ፤ ኪነም ከምዴድ ሬይነም ጫርድንደ ከርተ ደክዩ። 24 ዩሱሰ ከርሰተሰት ማሠቁድነ ዎም ጳቅሽንከተምኪ ኡቅምንከተምክ ኪከን ኮም ርክሰ ዴይሰቴኪ። 25 ሳብት መንግሥት ደቅደድ ዎ ማሥንክ ታሪ መንግሥት ዎም ኤንሥድምሽ ዎ ደቀኔ። 26 ጉር አድምንትክ ኪክ ኪከም ጋምንትኪ ኪከኪን ኒቅምንትክ ዎም ገክሰዩ።

5+13:- 1 አጥርሰ 2+16። 5+14:- ልው 19+18። 5+17:- ርመ 7+15-23።
 5+19-21:- 1 ቀርጥሰ 6+9-10፤ ኡጥሰ 5+5። 5+22:- ኡጥሰ 5+9።
 5+23:- 1 ጥምንት 1+9። 5+24:- ርመ 6+6። 5+26:- ጥላሰሰ 2+3።

ኪክ ኪከም ደቅሽንት ዎም ገክሰድምሽ

6 1 እንዴጥሰኪሶ! ኤድ ሬይ ሀሪነጫሬ ደቀሰ ዎንሶ ከ ሃፎርድንክ፣ ዩተ መንግሥት ዩም ኤንሥድክ ደቅዴድነ ኮይንምባብ ኤሥነም ለቅም መንግሥት አኸንትክ ኪም ማሰኪቴ፤ ሃኔሬ አልከምሰ ኮይምሻክ ጳድንክ ሀ ቡኪልታክምሽ ሀከሥ ጳይካ። 2 ኪክ ኪከም ደቅሽንትክ ዩግርንክ ዎለቅዎለቁድነ ሙደ አባጥት በልኔነም ከ በለኔ፤ ኮይን ዩይንትዩንቴክ ከርሰተሰት ከርቴነም በሥዴቴ።

3 ኤድ ሆራሬ አቤድንዘንክ ከ ጋጽድንደ ሬይ ደክደይክ «እተ ጋጽቴ» ገይሶ ከ ጳቅሽድንክ ይከሠም ገሽዴ።

4 ደይንኪሬ ዎለቅዎለቁድነ ሙደ ይንት ዎንነም ጫይሰተ ክ ጳይኔ፤ ኮት ቡር ይንቴነም አቤድንቴንክ ኪከን ዩከሰንት ማትከደይክ ይንት መቴክ ይ አድምዳክ ሬይነም ሃፓፓዴ።

5 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ዎለቅዎለቁድነ ሙደ ይንት በልኔነም በልንት ኪም ገክሰዴ።

6 ሳብት ኡጥሰነም ኤደንክ ኤሰርዳብሰነ ዩም ኤሰዳብሰን ኪከን ለቅም ሬይነም ሙደ ከሽምዳብ ክ ማተኔ።

7 ሀይቲንትምኪቴ፣ ሳብኪን ለጽንት ማተዩ፤ ኤድ ይ መሽቃኪተጫት ገክዴ። 8 ዋይንተም ጉጫርሽክን መሽዳብ ዋንክ ዴኤም ገክዴ፤ መንግሥት ጨልም ጉጫርሽክን መሽዳብ መንግሥትን ሌጥሴጽት ደቅንትነም ገክዴ።

9 ጉጫርዎንተም ኒክሽከደቅዶ ዎ ዘብድንክ ለጽንትቴክ ዎ ገክድንክን፣ ለቅም ዎነም ዎንንትከን ሀይ ዎ ሰሰመኔ። 10 ተ እነ ሴጸ ዎ ሃፕታኪንክ ኤድ ሙደከን፣ ጋዶሬ ሳብኪን ቡድ እዘዴት ኤርጫድንክን፣ ለቅም ዎነም ዎ ዎነኔ።

መቅንተ አኸንኪ አልቅሽንክ

11 ተ ሀሰንምሺድ ገእሺድ ፕዴልክ ኮም እሰት አንክ እ ጸጥሰቅንኪሬ ሺትኪቴ። 12 አንግምዩንት ቴቸርሹተ ዘኔዚዩንት ዎኔርሳኪትንክ ኤደ ለቅምቴድ ማሦ ሺድምከን ነሽዴድነ አንግሚንት ዩ ቴቸሪን ዘምክ ዩን ኪዘዴኪ፤ ደይንኪሬ ኮም ኪ ዎንዳክ ከርሰተሰ መስቁልዚን ተሸርሹ ርኪርሰ ዴእንትንክትንክ ዳር ኪኪን ገእይምሺ። 13 ኪተ ዩንት ዋንክ አድምንትከን አንግምዩንት ዩ ቴቸሪን

6+1:- ማተሰ 18+15፤ ሀይተሰ 5+19። 8+4:- 2 ቀርጥሰ 13+5። 8+6:- 1 ቀርጥሰ 9+11፤ ፕዴደ 14። 8+8:- ርመ 8+13። 8+9:- 1 ቀርጥሰ 15+58፤ 2 ቴሴጥታ 3+13።

ዝግደኮንምሽ፡ እንግምንት ቲፎርሸቄድኒሴሬ ሙሴት ከርቴነም ጸየዩኪ።¹⁴ እተ ደይንክ ባቤስዎንት ዩሱስ ከርሰቶስ ሮኪርሶ ዴእንትንክተም ከይሰ አብንደ ከንክ እ እድምድንደ ሬይ እርንክ ግግመ። ከት ዴእንትክ ፔጫ ኮዜንምደ ሬይ እርንክ ዴእኔ፤ እቴሬ ፔጫ ኮዜንምደደንክ ዴእትቴ።¹⁵ ሀሬከኔ ጋርስንክ ከለ ፕሻር ማትንትነ ሚይደንምሽ እንግምም ቲፎርሸንኪሬ ቲፎርክንኪሬ ሚየዩ።¹⁶ ኪዜን ኮከ ኤንሥምዴድ ሙዴነ ሳብት ኤድ ማሠቄድ እሰራኤል ኤድኔሬ ለቅምኪ ኔንኔ ገይንትክ ኪን ማተኔ።¹⁷ ዜኔዚለሰት ደቅዳክ ተእኔንት ጳጳን ዩሱስት ፐሽሸዳብ ማትንትእስተም ኮ ደውድንክን ተ እነ ኮዘንክ እሰ ኤድ ሀዩሬ ኢም ሀይከሌርሰኔ፤¹⁸ እንደፕሰኪሶ፤ ባቤስዎንት ዩሱስ ከርሰቶስት ጉር እሚነ ዩንት መንፔሰ ኪክን ኮ ማተኔ፣ አምኔ።

ከርሰቶስ ደንት ንቃሽክን ክ አይሠቃብን ጳውሎስ ኤፕሶን ኤድንክን

ከ ጸጥሰቃክ አይቴነ

አርድንት

ጳውሎስ ኤፕሶን ኤድንክን ከ ጸጥሰቃክ አይቴነ ሬይ ሙዴት ብሬዚን ኮ ጳቅሸሸዳክ «ሳብት ጳቅሸሽ ፕጫዚንኪ ርኪዚንክ ደቅዳክ ፕሻር ሙዴነም ያለቅ ኪከዚን ከርሰቶስት ጋንምጎይር ማሰንትከኔ» ጋዳክ ኪዜንም ዘፕሰደ (ዩድ 1፥10)። አልከ ዩሱስ ከርሰቶስ ኪክን ያለቅ ማትንትክ ኤድ ደንሥ ሙደ ያለቅ ኪ ማቴምሽ፣ ኮ ገእሸ ሳብት ጳቅሸነም ምንዚን ኪ ሃቅሸቴምሽ ሳብት ኤድነም ጳቅሸሽዴ።

ጳውሎስ ብሬዚማክ ኪዜንግር ኪክን ያለቅ ማትንትክ ይ ዩዘቃክ ጳርነም ግድምስንትክ ሳብ ባቤን ኤድይንተም ሀሰን ከ እዘቅንኪ ደንሥይንት ዩሱስ ከርሰቶስንክ ደቀለስይንቴት

8፥14፡- 1 ቀርጥላ 2፥2። 6፥15፡- 1 ቀርጥላ 7፥19፤ ገለተ 5፥6፤ ቀሌላ 3፥10-11። 6፥16፡- ዩሥ 125፥5።

ኔንኔ ገይንትነም ሃፕቴኮ በዘ ዜንንት ደኪድ ኪ ማሥምሽ፣ አልከ ሳብ ኪን እምሰቃክ ጉሚርነም መንፔሰ ጫልንክ ኪ ደፕሰድምሽ ኪዘዴ። ቀስትምስ ኪዜንግር ጳውሎስ አልከ ነቤብዴድነ ከርሰቶስክ ደቅዳክ ኪክን ያለቅ ማትንትንኪተም ደፕሰንትክን ሀሰን ደቅንት ኪም ዝከሰድምሽ ኪን ጳቅሸሽዴ። ኤድነ ከርሰቶስክ ያለቅ ማፕ ሀሰን ደቅንት ኪም ዝከሰድምሽ ገለ ገለ ከምስክ ደውዴ፡- ምስሰ ኤይነ ኤት ዜኔምሽ ማሥክ ከርሰቶስ ዜኔንት መቴምሼ፤ ምስሰ ኤይነ ሴይንግርንክ እኪርሰቃክ ኤዩምሽ ማሥክ ከርሰቶስ ዋነ ኤዩነም ዘፕሰድንደ ሴይንንምሼ፤ ምስሰ ኤይነ መይንምሽ ማሥክ፣ ከርሰቶስ ክእሰምሺ።

ጳውሎስ ከርሰቶስንክ ሃፔርሰቃክ ሳብት ጉር እሚነም ሪርንትክ ይ ኪዘዳኪንክ ገእሸ ግድምንኩተም ደውዴ። ከርሰቶስት ሰላሚንኪ ይከሠም እመ ማሰሰ እምንትንክትንክ፣ ኔንኔ ገይንትንክትንኪ ጉር እሚንክትንክ፣ ጫልባብ ማትንትንክትንኪሬ ኪዘዴ።

ከርሰቶስንክ ሃፔርድንደ አንጀት

1 ሳብት ጳቅሸክ ዩሱስ ከርሰቶስ ደንት ንቃሽክን ከ አይሠቃብ እ ጳውሎስደንክ፣ ዩሱስ ከርሰቶስክ ይዜን ቡድ እዜርቴድ ማሠቄድ ኤፕሶንግር ደቅዴድ ጫል ኤድንክን፡- 2 ባቤናንት ሳብደንኪ ባብ ዩሱስ ከርሰቶስደንክ ማሠቃክ ጉር እሚንኪ ለቅምንክ ዩን ማተኔ።

3 ከርሰቶስት ማትንትምንቴክ ርኪግር ሃፔርዳክ መንፔሰክማክ አንጀነም ሙደ ያን እምንትክ ዎም አንጀቃብ፣ ባቤስዎንት ዩሱስ ከርሰቶስት ሳብኪ ባቤንክ ከ ነፕሸመኔ። 4 ጫሌትኪ ደቅል ሬይ ዜናንት ደኪትክ ማሞቶ ብሬዚንክት ዎ ሃፔርቴምሽ፣ ኤነ ፕጫ ፕፕርክንዴት ብሬዚን ከርሰቶስክ ዎም እዜ። 5 ሳብ ሰላሚይንቴኪሬ ለቅም ጳቅሸይንት ማሥክ ዩሱስ ከርሰቶስንክ ደንሥክት ዎ ማቴምሽ ኤነ ብሬዚን ጳቅሾ ማሰሰቄ። 6 ኮሚሬ ከ ዩለሰቃክ ነሽምቴባብ ደንሥይንትንክ በዘ ከይሰ ያን ከ እምሰቃክ ደንት ጉር እሚንት ዴጸምን ነፕሸምቴምሺ።

1፥2፡- 2 ቀርጥላ 1፥2። 1፥5፡- ግላ 1፥12፤ ር። 8፥29። 1፥6፡- ግላ 3፥17።

7 ሳብት ጉር እሚንት ጸጽንዘንክ ሳምሰቅንደ ደንሥንክቴት ዘምእነ ደቀልሰዎንቴት በዘ ከሽ ማሦ ለልምሳኪትነክ ደቀልሰዎንቴት ኒክሽነም ሃፕተቆቴ። 8 ይንት ጉር እሚነሚሪ ሩርምኪ ኤስንትክ ቤሥሶ ዎን እምሴ።

9 ሳብ ለቅምይንቴክ ክርስቶስንክ ኤነ ብሬዚን ይ ጳቅሸቃኪት አቸ አልቅነም ዎ ኤስቴምሽ ማሰሰቁ። 10 ሳብት ጳቅሸነ ፔጩዚንኪ ርኪዚንኪ ደቅዳክ ፕሹር ሙዴነም ዎለቅ ኪክዜን ክርስቶስት ጋንምጎይር ማሰንትከኒ፤ ኮሚሪ ክ ማሰዳክ ሳብ ጳቅሸቃክ ሴጺን ዠላሻኪንኪ። 11 ሪይ ሙዴነም ይንት ጳቅሸክ ዎንዳብ ሳብ ይንት ጳቅሸንክ ኤነ ብሬዚን ኪዘቁ፤ ታሬ ክርስቶስንክ ኤትክት ዎ ማቴምሽ ሳብ ዎም እዘቁ። 12 ኮኔሪ ማሠቃክ ብሬዚን ክርስቶስክ ጉሚር ዩላሰቂድ ዎተ ሳብት ዴጽምነም ቦንቸሽዴድ ዎ ማቴምሼ።

13 ዩቴሪ ከንክ ዩ ደቅዳክ ጉሚር ኡፕሰ ማሠቃክ ደፕንማክ ኪዚነም ዩ ኤሴርታክ ሴጽንክ ክርስቶስዜን ቡድ እዜቴ፤ ሳቤሬ «ዩን እምምድቴ» ይ ገደሰቃክ ክሬይ ማትንትዩንተም ደውድንደ መንፔሰ ጫለም ዩን እምሴ።

14 ሳብ ዴጽምይንት ቦንቸምቴምሽ፣ ክርስቶስ ነፕሰይንተም ደቀልሰት በዘ ከሽ ማሰሶ ክ እምሳኪትነክ ደሬይ ማሠቁድነም ሙደ ይንክ ይ ቴይዳኪንክ ባምንክተም ዎ ዩቴምሽ ደፕሰሰድንደ መንፔሰ ጫለም ዎን እምሰቁ።

ጳውሎስ ኤፕሶን ኤድንክን ሳብም ክ ምክሰምሽ

15 ከንክን ባቢ ዩሉሰዚን ቡድ እዘንትዩንተምኪ ጫላ ኤድን ሙዴከን ዩንት ደቅዳክ ሶልሚዩንተምክ ኤሴርስቶ፣ 16 ሳብም እ ምክሰዳኪንክ ዩም ጳቅሻርቶ ዩንክን ገርክዶቅዶ ሳብም ገሌድቴ።

17 ባቤሰዎንት ዩሉሰ ክርስቶስት ሳብ ማሠቃብ ቦንቸምቴባብ ባቤኖንት ጋጽ ኪም ዩ ኤስቴምሽ ሩርምቴኪ አይቴር ኤስንትቴክ መንፔሰ ዩን ክ እምቴምሽ ዩክን ሳብም ምክሰድቴ። 18 ሀሰንምሽንደ ጉሚርክን ዩም ክ ኤልሰቅንኪሬ፣ ጫላ ኤድን ኪ ዩቴምሽ ክ ኡሰሰቃክ ባም ክርኔክት ሀሰንምሽንደ ቦንቸምቴንደ ኮ ደይንኪሬ ዩ ኤስቴምሽ፣ ቡዴይንቴት አፕ ሼቴምሽ ዩክን ሳብም ምክሰድቴ። 19-20 ኮይምሼሬ ዎ ክርስቶስዜን ቡድ

1+7:- ቀላላ 1+14= 1+10:- ቀላላ 1+20= 1+13-14:- 2 ቀርጉላ 1+22= 1+15-16:- ቀላላ 1+3-4= 1+20:- ዩሥ 110+1=

እዘዴድንክን ክት ደቅዳክ ዘምን ሀሰንምሽንደ ዴጽም ኮ ደይንኪሬ ዩ ኤስቴምሽ ዩክን ሳብም ምክሰድቴ፤ ኮነ ዘምኔሬ ክርስቶሰም ዴእግረንክ ሳሰንትኪ ርኪግር ምንዘይይንት ኪም ዎድንትክ ሳብ ከንክ ክ ምንሰቃክ ዴጽም ዘምኔክቴ። 21 ኮንክ ክርስቶስ ሳብት ምዘዜን ደቅሶ ሪይ ሀምንቴሬ ጋንምኪ ጊሥክ፣ ዘምኪ ባቢ ማትንትክ፣ ኮይምሼሬ ፕጫ ኮዜን ዩሉክ ማትክደይክ ኮዘንክ አሰ ሃዳክ ቦንግግር እሚርዳክ ናም ሙዴዘንክ ጋጽ ማሦ ባምዴ።

22 ሳብ ሪይ ሙዴነሚሪ ክርስቶስት ጋንምጎይር ማሰሶ ከክን ጊሥሰቁ። ታሬ ሪይ ሙዴት ጊሥዳብ ክ ማሥንክን ከዜን ቡድ እዘዴድንት መተ ኪም ማሰሰቁ። 23 ከዜን ቡድ እዘዴድን ሙደ ኪክን ዎለቅ ማትንትይንቴክ ክት ዜኒ፤ ና ኪክ ጸጸቁ፤ ኖሬ ሪይ ሙዴነም ሙዴክ ጸሰሰቃ።

ክርስቶስክ ዴእግረንክ ደቅንትግር ቃልንት

2 1 ዩተ ኤአ ገርንትዩንቴኪ ደቀልሰ ዎንዩንቴክ መንፔሰክ ዴእቴድ ሃቁቴ። 2 ኮ ሴጽንክ ፔጫ ኮዜማክ ደቅል ሬይንክ ሙካሬቶ ኤአ ገርንትዩንቴኪ ደቀልሰ ዎንዩንቴክ ደቅዴሻሼቴ። ኮይምሼሬ ገፕዚን ደቅሶ ዘምክ ዎንዴድ ደቅል መንፔሰነም ጊሥዳብሰሰንክን ኤእዳቁቴ፤ ና ሳብክን ኤአዩድንት ቡዴግር ታሬ ዎንዳብ መንፔሰኔ። 3 ኪኔድንት ሞልትግር ዎተ ሙዴኔሬ እዜዎንቴቴኪ ቡዴዎንቴቴክ ጳቅሸነም ዎናርቶ ዋት ኡቅምክ ብሬዚን ሃቁቴ፤ አቤድንምሼሬ አልከ ኤድ ማትንትዎንቴክ ጋም ዜኖንት ደቅዴድ ሃቁቴ።

4 ደይንኪሬ ሳብ ኔንጌ ገይንትይንቴክ ዎድምቴባብ ይ ማሥንክን ዎም ክ ነሽቃክ ገላሽ ሶልሚይንትዘንክ ሳምሰቅንደ፣ 5 ኤአ ገርንትዎንቴክ መንፔሰክ ዴእቴድ ዎ ሃቃክ ሴጽንክ፣ ክርስቶስ ኪክን አፕክሚድ ዎም ማሰሴ። ኮኔሪ ዩ ደቅቃክ ሳብት ጉር እሚንኪ። 6 ዩሉሰ ክርስቶስ ኪክን ዎለቅ ማትንትዎንቴክ ሳብ ክ ኪክን ዴእግረንክ ዎም ሳሰሰቁ፤ ክርስቶስ ኪክኔሬ ርኪግር ሳብት ባምንግር ዎም ዎጀ። 7 ኮሚሪ ክ ዩላሰቃክ ጉር እሚይንቴት ቤድምነም

1+21:- ማላስ 28+18፣ ፕላላስ 2+9፣ ቀላላ 2+10= 1+22:- ዩሥ 8+6፣ ቀላላ 1+18= 1+23:- ማላስ 1+16፣ ሮም 12+5፣ 1 ቀርጉላ 12+12፣ ቀላላ 1+19= 2፣ 1+5:- ቀላላ 2+13= 2፣ 5:- ሮም 3+24፣ ኤፕሶን 2+1= 2፣ 6:- ቀላላ 3+1=

ዮሴፍ ክርስቶስን ያዘነ ማሠቃክ ለቅም ይንቴክ ኮዘንክ አለ ሃዳክ ቦንግግር ደውንትከኒ።⁸ ሀሪከኒ ጋርሰንክ ዮ ደቀቃክ ክርሰቶስዜን ቡድ እዝንትክ ሳብት ጉር እሚንኪ፤ ኮሚሪ ሳብ ዩን እምሰቆንምሽ ዩንት ያንክ ሃፎርሰቅንደ ሬይ ደክዩ።⁹ ኤድ ሀዩራ ለድምታክምሽ ኮነ ደቅንትነ ሃፎርሰቃክ ያንክ ደክዩ።¹⁰ ሀሪከኒ ጋርሰንክ ሳብ ብሬዜን ያዘነ ክ ኡሰሰቃክ ለቅም ያንክም ያ ያንቴምሽ ዮሴፍ ክርሰቶስንክ ፕፔርሸቂድ ሳብት ፕፕሮቴ።

ክርሰቶስንክ ሃፎርደንደ ያለቅ ማትንት

¹¹ ከንከን ዩተ ኤነ አድርዩንቴክ አይሁድ ማትኪድ ደቅዴቶ፣ አይሁድ ኤድነ ኤደ ሃፎርዳክ አንግም ይንተም አንክ ቴቸርንትክ አድማሪኮ፣ «አንግም ዩንተም ቴቸርኪዴቴ» ዩም ኪ ጋድክ ዩ ደቅዴሻሻኪተም ጳቅሽኪቴ።¹² ኮ ቦንንክ እሰራኤል ኤድንት ካሥግረንክ ፔግምሴቶ፣ ሳብ ኤድ ይንት ኪከን ክ አርዘቃክ ሚቂንት ጉሚር ኡፕሰንክኒሬ ሸቸምሽ ማሢቶ፣ ፔጫ ኮዜን ጉሚራንት ደኪትኪ ሳብደንኪሬ ፓሽምሸቶ ክርሰቶስ ከይሰ ደቅዴሻሸቴ።

¹³ ተ ደይንክ፣ ዩተ ኤነ ብሬዜን ፔግምቴሻሸድነ ዮሴፍ ክርሰቶስክ ማሢቶ ክት ስምእንክ ሳብደ ኡሥቴቴ።

¹⁴⁻¹⁵ ለቅም ኤድምንትነም ያን እምሰቃብ ክርሰቶስ ይንትዩ። ፍሬ ክርቴክ ኪዘርሰቃክ ኪዜነም ዴእይንቴክ ኒክሽንትክ ያም ፓሸቃክ ይኹምት ደቼነም ሸይሾ፣ ክር ቀስቴንኪን ፓሸምተ ሻሸድ ኤድነም ኪክዜን ያለቅ ማሰሰቂ። ኮሚሪ ክ ዩአሰቃክ ቀስቴኒድነም ይንክ ኤድ ያለቅ ከለ ማሰሰ ፕፕሮንትክንኪ ለቅም ኤድምንትነም ታድንትከኒ።

¹⁶ መሰቂልዜን ዴእንትይንቴክ ኪክ ይኹንትንኪተም ከይሰ፣ ኪ ቀስቴኒድነሚሪ ዜነ ያለቅ ማሰሰ ሳብ ኪከን ኪም ቂሽምሺ።¹⁷ ሃይራ ዩ ፔግምተ ሻሸድኒንኪ ኡሠ ሻሸድኒንክ ለቅም ኤድምንትነም ታዳክ ሳብት ጉሚር ኡፕሰንክ ኪዜ።¹⁸ ሀሪከኒ ጋርሰንክ፣ ክንክ ያተ ሙዴኒሬ መንፔሰ ያለቂክ ኡንሥምሶቶ ሳብ ባቤንደ አርድንት ያን ማሢ።

2፣8፡- ኤፕሶን 2፣5፡ 2፣9፡- ርመ 3፣20፤ ፕዶ 27-28። 2፣13፡- አይቴርቴድንት ያን 2፣39። 2፣15፡- 2 ቆርንቶስ 5፣17፤ ቆላሳስ 2፣14። 2፣16፡- ቆላሳስ 1፣20። 2፣17፡- እሳስ 57፣19። 2፣18፡- ዋንስ 14፣6።

¹⁹ ከንከን ዩተ ጫላ ኤድን ኪከን ፔጫ ያለቅግርሚትኪ ሳብት ኤርሚድክቴቆንምሽ ኮዘንክ አለ ሸቸምሸኪ ኤድ ሃምዘንክ ሃደቂድምሸክ ደኪቴ።²⁰ ክርሰቶስ ይንት ጉቃሽከን ክ አይሠቂድንኪ ሳብት አይቴን ኪዝዴድንክ ሸፕሸቃኪዜን ዩተ ኤዩምሽ እክምሴቴ፤ ኤዩነም ዋነ ዘፕሰዳክ ሴይንክ ዮሴፍ ክርሰቶስ ይንትዩ።²¹ ኤዩነ ኮ እክምሰቃክ ሙደ ኪክ ኡዝሚኒክ ዩድምሰ ባብ ዮሴፍንክ ፓሽምሸቅንደ ጫላ ኤዩ ማግ ገጵዴ።²² ዩቴሪ ሳብ ይንት መንፔሰንክ ክ ጌሥድንደ ኤዩክት ማትንትከን ክርሰቶስክ ኪከን እክም ደዩቴ።

ጳውሎስ አይሁድ ማትኪድኒን ሳብት ኡፕሰንክ ክ ኪዝምሽ

3 ¹ ከንከን ዩ አይሁድ ማትኪድንከን ዮሴፍ ክርሰቶስንክ ደክር ኤር ደቅዳብ እተ ጳውሎስ ጉምፔርሶ ሳብም ምክሰድቴ።² ዩን ሚይቴምሽ ሳብ ይንት ጉር እሚነም ያንይንትከን ኢን ክ እምሰቅምሽ ኤሴርክሰ ኒኪቴ።³ ኮት ብሬዜን ቶክምክ እ ዩን ጸፕሰምሽ ሳብ አቸ አልቅነም አይቴር ኢን ደውቴ።⁴ ኮ እ ጸፕሰቃኪተሚሪ ዩ ነቤብድንክ፣ ክርሰቶስንክን ኪዝዳክ አቸ አልቅንክ እስት ደቅዳክ ጳቅሽክም ኤሰንት ዩን መማዴ።⁵ ኮነ አቸ አልቅነ ሳብት መንፔሰንክ ጫላ ኤድ ክርሰቶስ ይንት ጉቃሽከን ክ አይሠቂድንዴኪ ሳብት አይቴን ኪዝዴድንዴክ ተ ዩ ሃፎርሰምሽ፣ ኤነ ቦንንክ ደቅዴሻሸድ ኤድንደ ኤሰምክሻሸ።⁶ ኮነ አቸ አልቅኒሬ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንክንክ አይሁድ ማትኪድነ አይሁድ ኤድን ኪከን ሳብት ባም ክርነም ዩዴድ ማትንትንኪተምኪ ዜነ ያለቅ ማትንትንኪተምክ፣ ሳብ ዮሴፍ ክርሰቶስንክ ክ እምሰቃክ ጉሚርነም ከሸምዴድ ማትንትንኪተሚሪ ኪዝድንዴ።

⁷ ሳብ ስም ያንይንቴክ ኢን ክ እምሰቃክ ጉር እሚንክቴክ ደቅሽ ኡፕሰንክተም ነቂሽንትክ ያንዳብ ማሥቴ።⁸ እተ ክርሰቶስዜን ቡድ እዝዴድን ሙዴዘንክ እ ቶክድንኪሴሬ፣ ክርሰቶስደንክ ሃፎርዳክ መቅንትንት ደክንደ ዴጽምነም አይሁድ ማትኪድኒን እ ኪስቴምሸ፣ ኮ ሳብት ጉር እሚነም

2፣19፡- ፕላሳስ 3፣20፤ እብረ 11፣13። 2፣20፡- ግብስ 16፣18፤ ማቆስ 12፣10። 2፣21፡- 1 ቆርንቶስ 3፣16። 3፣1፡- አይቴርቴድንት ያን 28፣16፤ ፕዶ 20። 3፣2፡- ቆላሳስ 1፣25። 3፣3፡- አይቴርቴድንት ያን 26፣16-18። 3፣4-6፡- ቆላሳስ 1፣26-27። 3፣8፡- አይቴርቴድንት ያን 9፣15፤ 1 ቆርንቶስ 15፣9።

ኢን እሚርሴ።⁹ ኮይምሼሬ ኤነ፣ ቦንት ብሬዘንክ ዩዞ፣ ሬይ ሙዴነም ፕዠቃብን ሳብክ አችምተ ሃቃክ ሳብት ጳቅሽነ ሀሰን ኮ ቦድምድንኪሬ ኤድ ሙዴከን አይቴር እ ኪስቴምሽ ሳብ ይንት ጉር እሚነም ኢን እምሴ።¹⁰ ኮኔሬ ማሠቃክ ተ ቦንንክ ክርሰቶሰዜን ቡድ እዞ ያለቅ ማሠቁድንንክ፣ ርኪግር ደቅዴድ ጌሥዴድንኪ ጋንምንት ደቅዴድንክ ሳብት ፍርምነም ሙደ ሚይሰት ኪ ኤስቴምሼ።¹¹ ሳብ ኮሚሬ ኤነ፣ ቦንት ብሬዘንክ ዩዞ ያንንትከን ጳቅሽተ ሃቁ፤ ይ ጳቅሽቃኪተሚሬ ባቤስዎንት ዩሱስ ክርሰቶሰክ ቦሥሴ።¹² ከዚን ቡድ እዞንትዎንትክ አሽን ከይሴኪ ጳሽ ከይሴክ ማሦቶ፣ ክርሰቶሰክ ሳብት ብሬዚን ያእንት ዎን ማዴ።¹³ ከንከን ኮ ዩንክ እ ቴይዳክ ከልርነ ዩንት ቦንች ኮ ማሥንክን ጉሚሬንተም ሀይገርኪቴ ገይስቶ ዩም ምክስድቴ።

ክርሰቶስት ሶልሚኒ

¹⁴ ተ ሳብ ባቤንት ብሬዚን ጉምፕርሰቶ እ ምክስዳክ ኮከኔ።¹⁵ ፕሬዩዚንኪ ርኪዚንክ ደቅዳክ ኤርሚድን ሙደ ዶፕንማክ ናምነም ኪ ሃፕዳክ ሳብ ባቤንደንኪ።¹⁶ ዴጾም ቦንችይንትግረንክ እዚዩንቴት እ ዋርማኪተም ዠፕሰድንደ ዘም ይንት መንፕሰክ ዩን ክ እምቴምሽ ዩከን ሳብም ምክስድቴ።¹⁷ ኮይምሽ ክርሰቶሰዜን ቡድ እዞንትዩንትክ ቡዴግሬንት ክ ደቅቴምሽኪ ሚጭዩንተም ሶልሚግር አይሦ ከንክ ዠፕቴድ ዩ ማቴምሽክ ዩከን ሳብም ምክስድቴ።¹⁸ አልክ ክርሰቶስት ሶልሚንት ግድምንኪ ርትምንክ፣ ዎይቴንኪ ሾሽ ሀችንትንክ ሀሰንክ ዩከ ኮ ደይንኪሬ ጩ ኤድን ሙደ ኪከን ሚይሰት ጳቅሽንት ዩን ማቴምሽ፣¹⁹ ኮ ኤስንትከን ኤደም በሽዳክ ክርሰቶስት ሶልሚነም ኤስቴቶ ዶፕን ሳብም ዩ ከምቴምሽ እተ ዩከን ሳብም ምክስድቴ።

²⁰ ከንከን ዎንት እዚግር ዎንዳክ ዘምንክቴክ ዎ ምክስዳኪዘንኪ ዎ ጳቅሽዳኪዘንክ ገእሽ ጋጽ ዎንንት ዩን ማዳብ ሳብከን፣²¹ ክርሰቶሰዜን ቡድ እዞ ያለቅ ማሠቁድንግርኪ ዩሱስ ክርሰቶሰንክ፣ ቦንን ሙዴግር ሌፕሊዳዞንክ ዩዞ ሌፕሊዳዞ ኩከ ቦንች ኪን ማተኔ፣ አምኔ።

3+9:- ርመ 16+25፣ ቶሌላስ 1+26፣ 3+12:- ሉፐሶን 2+18፣ አብሬ 4+16፣ 3+13:- 2 ቶርንቶስ 1+6፣ 3+16:- ቶሌላስ 1+11፣ 3+17:- ዋንስ 14+23።

ዜኔት ያለቅ ማትንትነ

4 ¹ ባብ ዩሱስንክ ደከር ኤር ደቅዳብ እተ ጳውሎስ፣ ዩም ኤሌርሰቃክ ኤልምንትንክ ዝከሰድምሽ ዩ ደቅቴምሽ እተ ዩም ምክስድቴ።² ሶልሚክ ኪክ ኪከከን እዛሬቶ፣ ሙዴሴጽ መተ ቶከሰንትኪ ኤትከን ኖርቴንት ዘበዩድ ማትንትክ፣ እዝምኪሬ ደቅኪቴ።³ ለቅምክ ኪከን ደክምሴቶ መንፕሰ ጩል እምዳክ ያለቅ ማትንትነም ጳይንትከን ዠፕኪቴ።⁴ ዩ ኤልምዳክ ሴጽንክ ጉሚር ያለቅከን ዩ ኤልምሰቅምሽ፣ ዜነ ያለቁኪ መንፕሰ ያለቁክ ደቅዴ።⁵ ኮይምሼሬ ባቤዎንት ያለቀ፣ ቡድ እዞንትዎንት ያለቀ፣ ሽእርዎንት ያለቀ ደቅዴ።⁶ አልኪሬ ሙዴዘንክ ጋጽ ማሠቃብ፣ ሙዴኪሬ ዎንዳብ፣ ሙዴግሬሬ ደቅዳብ፣ ሙዴቴሬ ባብ ማሠቃብን ሳብ ያለቅ ደቅዴ።

⁷ ደይንኪሬ ክርሰቶስ ዎ ያለቅዎላቁድነን ዩከስትቶ ከ እምሰምሽ ጉር እሚነም ዎን እሚርቴ።⁸ ኮኔሬ «ፕስ ርኪግር ይ ኤብዳኪንክ ቤድም ይ ያእሽተቁድነም ይንክ ቴቶ ከዩ፤ ኤድንከኔሬ እሚነም እምሴ» ገይሶ ጻፕርሻሽምሼ።

⁹ ተ ኮነ «ፕስ ኤቤ» ጋዳክ ኪዜነ ሾሽ ፕሬዩት መቅንቴዚን ሀችንት ማትከንደ ከይሰ አብ አነ ሀረምክ ደውደ? ¹⁰ ኮነ ሾሽ ሀቸቃብስነ ከር ሙዴግር ሃፕሮሰ ሙዴክ ጸጽንትከን ርኪን ሙዴዘንክ ጋጽ ፕስ ኤስቃብ ናቴ።¹¹ ናሬ ያለቅዎላቁድነን ይንት ንቃሽንከ ከ አይሠቁድ፣ ያለቅዎላቁድነን ሳብት አይቴን ኪዝዴድ፣ ያለቅዎላቁድነን ሳብት ጳቅሽ ኡፕሰነም ነቁሽዴድ፣ ያለቅዎላቁድነን ክርሰቶሰዜን ቡድ እዞዴድነም ጳይዴድ፣ ያለቅዎላቁድነን ሳብት ኡፕሰነም ኤስዴድ ኪ ማቴምሽ እሚነም ኪን እምሴ።¹² ኮሚሬ ከ ዩእስቃክ ክርሰቶስት ዜነ ማሠቁድነን ኪ ዠፕቴምሽ ከዜን ቡድ እዞዴድነም ሳብት ዎንከን ኪም ኡስንትከን ሃቁ።

¹³ ኮይምሼሬ ሳብት ይንሥነም ኤስንትኪ ከዜን ቡድ እዞንትክ ሃፕርዳክ ኪከን ያለቅ ማትንትንደ ዠእሾቶ፣ ክርሰቶስ ዶፕንምባብኪ ጸጽባብክ ከ ማሥምሽ ዎቴሬ ዶፕንሚትኪ ጸጽ ኤድ ዎ ማቴምሼ።¹⁴ ኮኔሬ ኤት

4+1:- 1 ቶሌላቅ 2+12፣ 4+2:- ቶሌላስ 3+12-13፣ 4+5-6:- ምላክስ 2+10፣ 1 ቶርንቶስ 8+6፣ 4+7:- ርመ 12+3፣ 1 ቶርንቶስ 12+11፣ 4+8:- ዩሥ 68+18፣ 4+9:- ዋንስ 3+13፣ 4+11:- 1 ቶርንቶስ 12+28።

ዲድሜኪ ኤደም ገሸሾ ቀንትምስከን ኪዘርዳክ ኤስንትነ
 ሙደ ምም ሀንቅድንክ፣ ገገ ለስኪ ለንክ ደም ሀንቅድንደ
 ደርገዘንክ ቃሌርዳክ ገንጌነም ከምሶ ይንሥምሽ ም
 ማተይምሼ።¹⁵ ጋዲሬ ደፕንገም ሶልሜክ ኪዛርቶ ሙተ
 ማሠቃብ ክርስቶስም ከምንትከን ሬይ ሙደግክ ክረ ም
 ገጸኔ።¹⁶ ገለ ገሌድ ዜኔንት ሱክነ ሙደ ኪክን ኪ
 ዩድምዳክ ክርስቶስክ፤ ገርገነ ሙደ ዜነም ዘፕሰትቶ ኪ
 ዩድንኪ ምለቅምለቅ ዜኔት ሱክነ ዩን ለሚርሰቃክ ምንገም
 ኡገሚክ ኪ ቦሥድንክ፣ ዜኔነ ሙደ ገጸዴ፣ ሶልሜኪሬ
 ዘብዴ።

ክርስቶስክ ሃፔርድንደ ክለ ደቅንት

17 ተ ለነ ኮዘንክ ለስ ሚየይንደ ጳቅሽይንቴክ ኤንሥምሶ
 ደቅዴድ ሳበም ኤቡዩድንምሽ ሀይደቅኪቴ ገይሶቶ ሳበ
 ዩሱሰት ናምክ ዩን ኪዝድቴ።¹⁸ ጳቅሽኔኪት ጱም ማቴ፤
 ኪ ኤስካኪትንክንኪ ሳብከን ኤአቶቴ ኪ ገይሳኪትንክንክ ሳብ
 ለምዳክ ደቅንትነ ኪረንክ ኔክቴ።¹⁹ ለሽንኪት ደክንክን
 ይከሠም ደቅል ምንክን ለምሴኪ፤ ከንክን «ኢን ሙቅዴ»
 ጋክደቅዴት ገለ ገለ ዲብ ሬይ ሙደም ምናሬኮ ደቅዴኪ።

20 ዩተ ደይንክ ክርስቶስም ዩ ኤስተቃክ ኮይምሽንዴትክ
 ደክዩ።²¹ ደፔን ከንክን ኤሴርቴቴ፤ ክሬይ ማትንትዩንቴክ
 ኮ ዩ ኤሴርተቃክ ዩሱሰ ክርስቶስት ደፔንገም ኤስተቁቴ።
²² ኤንማክ ደቅንትዩንተም ገርሺቶ፣ ገሸሾዩ ኡቅምክ
 ደቀልሰግር ቴቶ ዩም ከይሰዳብ ገሸ ኤሥነም ዜኔንተንክ
 ዉሥኪቴ፤²³ ጳቅሽዩንቴኪ ቡዴዩንቴክ ክልሰምኪቴ።
²⁴ ደፔንክ ሳብከን ኤኤክ ምንንትኪ ዉልምንትክ ሳብት
 ከምስክ ፕገርሸቃብ ክለ ኤሥነም ቆሌርኪቴ።

25 ከንክን ኪክ ኪክክን ተወም ሀይኪሰኪቴ፤ ምተ ሙደ
 ኪክን ዜነ ምለቁት ሱክነ ም ማሥንክን ኪክ ኪክክን ደፔንገም
 ም ኪዘኔ።

26 ዩ ጋምድንኪሴሬ ደቀልሰ ሀይምንኪቴ፤ ጋምዩንተም
 ዩ ገርከደይክ ፕጌ ሀይሶይተኔ፤²⁷ ዳብሎስክኔሬ ክር
 ሀይለምኪቴ።

4+15:- ኢፕሶን 1+22* 4+16:- ቀላላስ 2+19* 4+17-18:- ሮም 1+21*
 4+19:- ሮም 1+24* 4+22:- ሮም 6+8፤ ቀላላስ 3+9* 4+23:- ሮም
 12+2* 4+24:- ፕሻር 1+26-27፤ ቀላላስ 3+10* 4+25:- ሠራሕ 8+16፤
 ሮም 12+5* 4+26:- ዩሥ 4+4*

28 ዲብ ዲብዳቃብ ኮዘንክ ለስ ለነ ሀይ ክ ዲበኔ፤ ኮ
 ለለይሰ ደንት ደካቤን ክ ለምድንደ ሬይንት ደቅቴምሽ፣
 ለንንቴክ ለቅም ምነም ምናር ክ ለንቀኔ።

29 ሀስንደይንኪሬ አፕግሬንተንክ ደቅል ኪዘ ሀይዉተኔ፤
 ደይንኪሬ ኤሴርዴድነ ከንክ ለንጅምቴምሽ ኪም ዘፕሰንትክን
 ማድንደተምኪ ኪም ዝከሰድንደ ኪዘምክ ኪሰኪቴ።³⁰ ዩም
 ደቅሽክን ነፕሰይንተም ደቀልሰት በዘ ከሽ ማሰር ለምስቃብን
 ይንክ ዩም ክ ቴይዳክ ሴጽንክን ጲጵምሽ ማሰር ዜኔንት
 ዩሚርሰቃብን ሳብት መንፎስ ዉልም ሀይለቴርሰኪቴ።

31 ቡዴግር ጎመ ዩድንተምኪ ገቅረምክ፣ ጋመምኪ
 ኡግመምክ፣ ዩክሚሬ፣ ደቅል ሬይ ሙደም ዩረገንክ ኪም
 ፕግምስኪቴ።³² ኮት ለለይሰ ኪክ ኪክክን ለቅሚትኪ
 አቴርዴትክ ማትኪቴ፤ ሳቤሬ ክርስቶስክ ዩን ኔንኔ ክ
 ገይሰቅምሽ ኮይምሽ ዩቴሬ ኪክክን ኔንኔ ጋኪቴ።

ሻከምግር ደቅንትንክ

5 1 ተ ለነ ሳብ ዩም ነሽዴድ ይንሥክት ዩ ማሥምሽ
 ኪም ከምኪቴ።² ክርስቶስ ሳበም ጉሚርሸድንደ
 ለቅም ምሸምንት ደቅድንደ ለሚኪ ቴቶ ሳብከን ለሚርድንደ
 ለሚክ ማሰር ይከሠም ምክን ለምንትክ ምም ክ ነሽምሽ፣
 ዩቴሬ ሶልሜክ ደቅኪቴ።

3 ቤልምኪ አብንደ ዲብ ሬይክ፣ «ሬይ ሙደ ኢን
 ማተኔ» ገይንትኔሬ ዩንት ሞልትግር ሀይደቀኔ። ኪነ ኔግክ
 ኪኪኪቴሴሬ ዩንት ሞልትግር ሀይ ኮ ኤስመኔ፤ ሀሬከኔ
 ጋርሰንክ ኮይንሚድ ሬይነ ክርስቶስኪን ቡድ ለዝዴድነም
 ዝከሰይንኪቴ።⁴ ጋጽ ሳበም ገሌትኪተንምሽ ለሽንሸድንዴትኪ
 ሚየይንዴትክ፣ ዲብ ሬይ ኪዝንትኔሬ ዝከሰይንክን ዩንት
 ሞልትግር ሀይደቀኔ።

5 ተ ኮም ኤስኪቴ፡- ቤልም ቤልምዳብ ደይንኪሬ፣ ዲብ
 ሬየም ምንዳብ ደይንኪሬ፣ «ሬይ ሙደ ኢን ማተኔ» ጋዳብ
 ደይንኪሬ፣ ክርስቶስቴኪ ሳብቴክ ሳምንግር ክርክት ደክዩ፤
 «ሬይ ሙደ ኢን ማተኔ» ጋዳብ ና ተወ ሳበም
 ምክሰዳብምሼ።⁶ ሬይን ኪኔዘንክ ጳምሰቅንደ ሳብከን

4+28:- ሮም 12+13፤ 1 ተላሎንተ 4+11* 4+29:- ቀላላስ 4+6* 4+30:-
 ለላስ 63+10፤ ኢፕሶን 1+13-14* 4+31:- ቀላላስ 3+8* 4+32:- ግተሰ
 6+14፤ ቀላላስ 3+12-13* 5+2:- ፕሻር 8+21፤ ዉትንት 29+18፤ ግተሰ
 20+28፤ ግሰ 13+34፤ ለብረ 10+10* 5+5:- 1 ቀርጉሰ 6+9-10*

ከአዩድነቱን ሳብት ጋም ሃድንክን፣ ሀዩሬ ሚዩይንደ ኪዜክ ሀይ ዩም ገሸኔ።

7 ከንኮን ኪ ኪክን ዎለቅ ሀይ ማትኪቲ። 8 ዩተ ኤነ ጳምግር ሻሼቲ፣ ተ ደይንክ ባባ ዩሱሰክ ሻከምግር ደቅዴቲ፤ ተ ኣነ ሻከምዩንተም ደውኪቲ። 9 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ለቅምኪ ሳብከን ኤእንትኩ፣ ደፕንኔሬ ሙደ ሃፕርዳክ ሻከምደንኪ። 10 ተ ባባ ዩሱሰም ጉግርሸድንደ ሀሪ ደይንኪሬ ጳጳት ኤሰኪቲ። 11 ኣፕይንት ደካክ ጳምንት ዎንን ኪክን ሀይኤድምኪቲ፤ ጋዲሬ ኣንክ ሻከምንደ ታዶ ኮም ደውኪቲ። 12 ኣችክ ዎኔርዳክ ሪይነም ኪገንትከን ከንክ ኣሸንሸድንደ። 13 ሪይ ሙደም ሻከምኪን ኣንክ ጫርሰንክ ደፕንግክ ዜኔንኩት ኣይቲር ማሃ ሃፕርዴ። 14 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ኣይቲር ማሃ ሃፕርድንደ ሪይ ሙደ ሻከምግር ደቅዴ፤ ከንኮን

«ሃነ ግንእዳብለኛ! ንንካ፣ ዴእግሪንኪሬ ጳምካ! ክርሰቶሰ ሃን ሸሻኸሸዴ»

ጋርቲ።

15 ተ ኣነ ሀሰን ዩ ደቅድንኪሬ ለቅምስት ጳቅሸኪቲ፤ ፍርም ኤድምሸን ገዴድምሸ ሀይማትኪቲ። 16 ኮነ ቦንነ ደቅልንደ ኮ ማሥንክን ለቅም ዎንንት ዩን ማዳኪንክ ሙደ ዎንኪቲ። 17 ከንኮን ባባ ዩሱሰት ጳቅሸ ሀሪ ማሥንኪሬ ጳቅሸኪቶንምሸ ገዴድ ሀይማትኪቲ።

18 መንፔሰ ጫል ዩንክ ጸጸኖንምሸ ሞጭምክ ሀይንሸኪቲ፤ ሀሪከኔ ጋርሰንክ ኮነ ደቅንትዩንተም ደቅልግር ኤንሥድንደ ኮ ማሥንክኔ። 19 ዩሥኪ ሰእክ፣ መንፔሰ ጫል ዩን እምዳክ ኡፕሰኪሬ ዩሣሬቶ ኪክ ኪክን ኪዝምኪቲ፤ ባባ ዩሱሰም ቡዴንቲክ ሰኣሬቶ ዩሥኪቲ። 20 ባቤለምንት ዩሱሰ ክርሰቶሰት ናምክ ሪይ ሙደከን ሳብ ባቤነም ሙዴሴጽ ገሌትኪቲ።

ክእሰኪ ኪንንክ

21 ክርሰቶሰም ቦንቸንትከኔ ገይሴቶ ዩተ ኪክ ኪክከን ኤእኪቲ። 22 ዩተ ማኔኖ! ባባ ዩሱሰከን ዩ ኤእድምሸ

5±8:- ግንሰ 12+35-36። 5±10:- ሮም 12+2። 5±13:- ግንሰ 3+20-21። 5±15-16:- ቀላላስ 4+5። 5±17:- ኡፕሰ 5+10። 5±18:- ሉቃስ 21+34። ሮም 13+13። 5±19-20:- ዩሥ 33+2-3። ቀላላስ 3+16-17። 5±21:- ግላሳ 20+26-27። ግንሰ 13+14-15። 5±22:- ፕሮር 3+16። ቀላላስ 3+18። 1 ጳጥሮስ 3+1።

ከአዩንትከን ኤእኪቲ፤ 23 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ክርሰቶሰ ይዜን ቡድ እዝዴድንት ሙተ ማሥምሸ፣ ክእሰ መይንቲት ሙቲ። ኣልኪሬ ክርሰቶሰ ዜኔይንት ማላቂድ ይዜን ቡድ እዝዴድነም ደቅሸዳቤ። 24 ክርሰቶሰኪን ቡድ እዝዴድነ ከከን ኤእድምሸ፣ ኮይምሸ ኮይን ማኔነ ሪይ ሙዴክ ከእይንትከን ኪ ኤእኔ።

25 ዩተ ከእኖ! ክርሰቶሰ ይዜን ቡድ እዝዴድነም ከ ነሽምሸኪ ይከሠም ኪከን ከ እምሰምሸክ ዩቲሬ ማኔይንተም ነሽኪቲ። 26 ክርሰቶሰ ኮም ከ ዩሉሰቃክ ይዜን ቡድ እዝዴድነም ጫልሸከኔ፤ ከ ጫልሸቃኪሬ ናቂክ ሸእድምሸ ኡፕሰይንቲክ ሸእንትኪ። 27 ኮንክ ጽምኪ ኣፕሪጋክ ፍጫቅንዴትከ፣ ኮም ከምድንደ ደቅል ሪይ ኣቤሬ ሃፕርክደይከ፣ ደቅል ሪይ ዜንንት ደኪድ ጫሉትኪ ቤሪይከሚትክ ማሰሶ ብሬዚይንት ኪም ዎይሰዴ። 28 ኮይምሸ ከእነ ይከሠም ይ ነሽድምሸ ማኔይንተም ነሽንት ኪም ገክሰዴ፤ መይንተም ነሽዳብ ይከሠም ነሽዴ። 29 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ይከሠም ይሻዳብ ሀዩሬ ደከዩ፤ ጋጽ ይከሠም እሥሥዴ፣ ለቅምስቲሬ ጳጳይዴ። ክርሰቶሰሬ ይዜን ቡድ እዝዴድንክን ኮይምሸ ዩይዴ። 30 ኮኔሬ ሞተ ዜኔንቲት ሱከነ ሞ ማሥንክኔ። 31 «ከንኮን ኤድ ባቤነምኪ እንዴነምክ ገዢዴ፣ መይንት ኪክን ማዴ፤ ቀስቲንኔሬ ሞ ዎለቅ ማዴኪ» ገይሶ ጻፐርቲ። 32 ኮነ ኣች ኣልቅነ ገላሺንዴ፤ እተ ደይንክ ኮም እ ኪዝዳክ ክርሰቶሰንክኪ ከዜን ቡድ እዝ ዎለቅ ማላቂድንንክን ጋድቲ። 33 ደይንኪሬ ዩተ ዎለቅዎለቂድን ሙደ ማዩንተም ኮይምሸ ኮይን ዩንት ሙቲምሸ ነሽኪቲ፤ ማኔኔሬ ከእይንተም ኪ ቦንቸኔ።

ኣጸድንክንኪ ይንሥንክንኪ

6 1 ዩ ይንሥኖ! ዩም ኣጸድንክን ባባ ዩሱሰክ ኤእኪቲ፤ ሀሪከኔ ጋርሰንክ ኮነ ገክሰድንዴ። 2-3 «ለቅም ሃን ማቴምሸኪ ፕጫዩኪን ቦንንት ሮትምቴምሸክ ሀባባምኪ ሀንዴተምክ ቦንቸካ!» ጋዴ። ጉግር ኡፕሰንት ደቅዳክ ብሬዚግክ ኪዜነ ኮነዩ።

5±23:- 1 ቀጥተሰ 11+3። 5±25:- ቀላላስ 3+19። 1 ጳጥሮስ 3+7። 5±27:- ማሃ 4+7። ቀላላስ 1+22። 5±31:- ፕሮር 2+24። 6±1:- ቀላላስ 3+20። 6±2-3:- ጫትንት 20+12። ኣላክምሰ 5+16።

4 ዩራይ ባብኖ! ይንሥዩንተም ባብ ዩራሰት ኪዚንክ ቀለስ ኪክን ኪም አቻሬቶ ገጽሽኪቶንምሽ ሀይ ኪም አቴርሰኪቴ።

ጊሥዴድንክንኪ ኤትክን ገክሽዴድንክንክ

5 ዩተ ኤትክን ገክሽዴድኖ! ዩም ጊሥዴድ ኤድንክን ጳሽኪ ብልቅክ ኤእኪቴ! ቡደ ለቅምክ ክርሰቶሰክን ዩ ገክሽድምሽ ኪክን ኤእኪቴ። 6 ዩ ኤእዳኪሬ ሳብት ጳቅሽኖም ቡዴዩንቴክ ቦዳሬቶ ክርሰቶሰክን ገክሽዴድምሽ ማትኪቶንምሽ፣ ኤደም ጉሚርሸተ ኤደ ሸድምክን ሀይዎንኪቴ። 7 ኤትክን ማትክደይክ ባብ ዩራሰክን ዩ ገክሽድምሽ ማሰሴቶ ለቅም ጳቅሽክ ገክሽኪቴ። 8 ሀሬከኔ ጋርሰንክ ገክሽዳብሰኔሬ ማተን በዘ ክይሰ ደቅዳብሰኔሬ ዎለቅዎለቲድነ ሙደ ይ ዎንሰቃክ ለቅም ዎንይንቴክ ባብ ዩራሰደገንክ ክርግር ማሰኖም ክ ቴይድምሽ ኤሴሰደገቴ።

9 ዩተ ጊሥዴድኖ! ኤት አፕር ኤሰምክን ዎንዮብን ዩንቴኪ ኪቴክ ባብ ማሠቃብ ርኪግር ክ ደቅድምሽ ጳቅሽንትክ፣ ኪንኪት ሀመ ገእንትነም ገርሼቶ ዩን ገክሽዴድንክን ኮይምሽ ለቅም ዎንኪቴ።

ሳብደንክ እሚርዳክ ዳም ዚግን

10 እንዴፕሰኪሶ! መቅንቴን እ ዩን ጋዳክ ባብ ዩራሰኪ ገእሽ ዘምንክቴክ ዘፕቴድ ማትኪቴ። 11 ዳብሎስ ጲድሚክ ክ ታዳክ ዳምንክተም ዘብዞ ሚርገት ዩን ማቴምሽ፣ ሳብ ዩን ክ እምዳክ ዳምት ዚጊኖም ሙደ ቆቤርኪቴ። 12 ሀሬከኔ ጋርሰንክ፣ ዳምዎንት ኤድ ኪክን ማትክደይክ ኮ ሉምግር ዎንዴድ ጊሥዴድንኪ ጋንምንት ደቅዴድንክ፣ ፕሬብኔሬ ዘምንት ደቅዴድን ኪክኔ! ኮኔሬ ርኪግር ደቅዴድ ዳም ደብደዴ ደቅል መንፕሰን ኪክኔ።

13 ከንክን ሳብ ዩን ክ እምዳክ ዳም ዚግኑም ሙደ ቴይኪቴ! ኮንክ ደቅል ሴጽንክ ዩም ይኸዳብሰንት ዳምንም ሚርሴቶ፣ መቅንቴክ ዩክ ዩ ዳምሳኪንክ ዘብዘዮ ዎእዴቴ።

14 ተ አነ ደፕንኖም ትምግሬንት ደክቴቶ፣ ሳብክን

6±4:- ለአክምሰ 6±7! ከምስ 22±6! ቆላላስ 3±21= 6±5-8:- ቆላላስ
3±22-25= 6±5:- ቴተ 2±9! 1 ቱፕሮስ 2±18= 6±8:- 2 ቱርገቶስ 5±10=
6±9:- ለአክምሰ 10±17! ለይቴርቴድንት ዎን 10±34! ቆላላስ 3±25!
ዩድ 4±1= 6±11:- 2 ቱርገቶስ 10±4= 6±12:- ሉቃስ 22±53= 6±14:-
እሳስ 11±5! ዩድ 59±17=

ኤእንትነም ጊትዘንክ ዩዞ ቡቱክ ዩክ ቆብሬርዳክ ዳም ዚግንምሽ ቆቤርሴቶ፣ 15 ለቅም እምዳክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰነም ዱትግሬንት ሚሚምሽ ዎቴቶ ዩከሠም ኡስቶ፣ ዘብዘ ዎእኪቴ። 16 ኮ ሙዴዜን ርጵድንደ ደቅለይሳብንት ሠክሽኖም ሙደ ከንክ ክይሰንት ዩን ማቴምሽ፣ ሳብኪን ቡድ እዘንትነም ነግምሽ ቴይኪቴ። 17 ደቅንትነሚሬ ቆምምሽ መቴይንት ዎትኪቴ! መንፕሰ ጩልት ሀልፕ ማሠቃክ ሳብት ኡፕሰነም ዩትኪቴ። 18 ዩም ዝክሰዳኪትክን ሙደ ምክሰንትክ መንፕሰ ጩል ዩም ኤንሥድክ ሙደ ሴጽ ሳብም ምክሰኪቴ! ጳቅሽን ኮይምሽ ሳብኪን ቡድ እዝዴድ ሙዴክን ምክሰዩንተም ገርክሰ ገንግንትክ ዘፕኪቴ።

19 ሳብት ደቅሽ ኡፕሰንት አቲ አልቅነም ጳሽ ክይሰ አይቴር እ ኪሰቴምሽ፣ እ ኪዝዳክ ሴጽንክ ኢም ዝክሰዳክ ኪዜነም ሳብ ኢን እምቴምሽ እክኔሬ ሳብም ምክሰኪቴ። 20 ተ ደኪርተ እ ደይንኪሴሬ፣ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰን ኮንክ ክርሰቶሰት አለይሰ ኪዝዳብቴ! ከንክን ኢም ዝክሰድምሽ ጳሽክሰ ኮም እ ኪሰቴምሽ እክን ሳብም ምክሰኪቴ።

መቅንተ አልቅሽ

21 ነሽምቴባብ ዎንዴፕሰት፣ ባብ ዩራሰት ዎንንክን ይዜን ቡድ እዘርቴባብ ገክሽዳብ ማሠቃብን ትክቆስ፣ እንክማኪተም ሀሰን እ ደይንኪሬ ዩ ኤሰቴምሽ ሬይ ሙዴነም ዩን ና ኪኪዝዴ። 22 ከንክን ዎተ ሀረ ዎ ማሠቅንኪሬ ዩ ኤሰቴምሽኪ ክ ዩም ዘፕሰቴምሽክ ገይሰቶ ዩረ ኪም አይሠቅቴ።

23 ሳብ ባቤንደንኪ ባብ ዩራሰ ክርሰቶሰደንክ ለቅምንኪ ሰልሚንክ ሳብኪን ቡድ እዘንትን ኪክን እንዴፕሰኪሰክን ማተኔ። 24 ኔገይንደ ሰልሚክ ባቤሰዎንት ዩራሰ ክርሰቶሰም ነሽደድ ሙደ ኪክን ሳብት ጉር እሚን ማተኔ።

6±15:- ለላሳ 52±7= 6±17:- ለሳስ 59±17! 1 ቴሴሎንጎ 5±8= 6±18-20:-
ቆላላስ 4±2-4= 6±20:- ለይቴርቴድንት ዎን 28±20! 2 ቱርገቶስ 5±20=
6±21-22:- ለይቴርቴድንት ዎን 20±4! ቆላላስ 4±7-8! 2 ፕምንቶስ 4±12=

ጥገላ ኤድንከን

ከ ጸጥሳቃክ አይቴነ

አርድገት

ጳውሎስ አይቴነ ኮም ከ ጸጥሳቃክ ሮሜት ገሥጎይር ደቅድገደ መቅደነ ፕጭግር ደቅዳክ ጥገላ ምክሰ ኤይንከኔ፤ ኮነ ምክሰ ኤይነ መቅደነ ፕጭግር ከ ያይሰቂድ ምክሰ ኤይንግረንክ ብሪዚማክ ምክሰ ኤይ-፤ ጳውሎስ አይቴነ ኮም ከ ጸጥሳቃክ አይቴ ክርስቶስት ናምክ ጥገላ ደቅዳክ ደቅዳክ ደቅዳክ ከ ጳምሳቃክ ቀንትምሰድንደ ኤስንትነም ኤይም ኤስደድንከክ ቡድኔክት አቴርሰንከን ደክር ኤር ይ ደቅዳክንክ ጸጥሳቃክ ጳምሳቃክ ጳውሎስት ዩሱስ ክርስቶስከን ቡድ አዝንትከት ገላገላ ይ ማሥንከን፤ ኮ አይቴንግር ጋጽ ሃፕርዳክ ጉሚርንከተምኪ ዘብንትንከተምኪ።

ጳውሎስ አይቴነ ኮም ከ ጸጥሳቃክ ከላር ሴጽንከቴክ ከም ደቅሽከን እመ ኪን አይሠቃድን ጥገላ ሮሜድ ክርስቶስከን ቡድ አዝደድንም ስልገትከኔ፤ ሀሰንደይንኪሬ ከዚንኪ ከዚንኪ ገላ ገሌንደ ከላር ዝእተ ደይንኪሴሬ ጳሽከሰኪ እፔርከሰኪ ኪ ደቅቴምሽ ኪም ዘጥሰደ። ጸላምኪ መተም ሃሽንተምክ ገርሾ ዩሱስ ክርስቶስት ለቅምንክ ኪ ጸጽቴምሽ ዘጥሰቶ ኪን ጳቅሽላደ፤ ዩሱስ ክርስቶስክ ኪ ሃጥሰቃክ ደቅንትነ ሳብት ጉር እሚንክ ክርስቶስከን ቡድ አዝንትክ ኪ ቴየቅንዶንምሽ፤ አይሠቃድ ኤድንት ከርተም ምንንትክ ሃፕርሰቅንደ ደክዩተ ገይንትክ ኪን ጳቅሽላደ፤ ዩሱስ ክርስቶስ ኪከን ያለቅ ማሃ ደቅደድ መደ ሳብ ኪን እምዳክ ለቅምንክንኪ ጉሚርንክንኪ ኪን ጸጥደ።

አይቴነ ኮት ጋጽ ጳቅሽን ኤስምዳክ ጉሚርኪ ጳሽከሰ ዘብንትክ፤ ያለቅ ማትንትኪ ክርስቶስከን ቡድ አዝንትክ ዘብዝዩ ደቅንትኪ፤ አልኪሬ ጥገላ ምክሰ ኤይንግርሚድንከን ጳውሎስት ደቅዳክ ገላሽ ሰልሚንከተም ደውደ።

አልቅሽ

1 ኮነ አይቴነ ዩሱስ ክርስቶስት ጥገላ ደቅደድ ጳውሎስደንኪ ጥምንተሰደንኪ፤ አይቴርሰቃኪሬ ጥገላ ከትሚንግር ደቅደድ ምክሰ ኤይነም ገሥደድንክንኪ አግልገሥንም ኤንሥደድንክንከ፤ ዩሱስ ክርስቶስከን ቡድ አዝንትይንቴክ ጭልምሽቂድ መደከኔሬ፡- 2 ምንት ባቤን ሳብቴኪ ባባ ዩሱስ ክርስቶስቴክ ጉር እሚንኪ ለቅምንክ ዩን ኮ ማተኔ።

ጳውሎስ ሳብም ገሌትንትክ ከ ምክሰምሽ

3 ዩም እ ጳቅሽዳኪን ሴጽ መደከ ሳብሰለሰተም ገሌድቴ። 4 ዩ መደከን ሳብም እ ምክሰዳክ መደከ ምክሰለሰት መደከጽ ጉሚርክ ጸጽቴንደ። 5 ሀሬከኔ ጋርሰንክ ብሪዚማክ ሴይንክንክ ዩተኪክ ክርስቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ኪዝንትክ ምንእሰት ኪከን ኤድምሰቂድ ዩ ማሠቅንከን ሳብም ገሌድቴ። 6 ለቅም ምንነም ደቅንትግራንት ዩከቃብ ሳብ ዩሱስ ክርስቶስ ሃቃኪንክ ዩከ ኮም ከ ቦሥድምሽ ኤስትቶ ደጥሰድቴ። 7 ዩ መደከን ኮም ጳቅሽንት ኢም ዝከሰደ፤ ኮኔሬ፡- ደክርእሰቴክ ደይንከ፤ ክርስቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ደጥሰርቴምሽ እ ሚርምዳኪንክ ደይንከ፤ ዩተ መደነ እ ኪከን ሳብት ጉር እሚንክ ከሽምደድ ዩ ማሠቅንከን ቡደለሰቴክ ዩም እ ሰልምድንከኔ። 8 ዩሱስ ክርስቶስት ሰልሚንክ ዩ መደም ሀሰን እ ሃሽድንኪሬ ሳብ ንቃሽእሰቴ። 9 ሰልሚዩንት ሪዩም ኤስንትኪ ጳቅሽንትክ ይንክ ጸጸቅንደ ማሃ ገጳር ኮ ከይቴምሽ ዩከን ሳብም ምክሰድቴ። 10 ኮኔሬ ጋጽ ሚይዳክ ሪዩነም ጳጽትዮ ዩ ኤስቴምሽኪ ክርስቶስ ማቶ ከ ሃዳኪን ሴጽ ጭሌትኪ አሽን ሪይ ዜኔንት ደኪትክ ማሃ ዩ ሃፕርቴምሽ። 11 ኮንክ ደቀልሴንት ደኪድ ማሚቶ ደቅንትዩንቴክ ዩሱስ ክርስቶስት ዘምክ ዩ ምንዳክ ለቅም ምንነ ሳብም ባንፔርቴምሽኪ ገሌቴርቴምሽክ ማሰደ።

1+1:- ሴቴርቴድንት ምን 16+12። 1+2:- ኡጥሰን 1+2። 1+6:- 1 ቀርገላ 1+8። 1+9:- ቀላላስ 1+9። 1+10:- ሮም 12+21 1 ቀላላንታ 5+23። 1+11:- ሞሳ 15+51 ጥይር 81 ኡጥሰን 1+121 ዩድ 5+9።

ጳውሎስት ደክርነ ሳብት ምንም ኮ ሚርከምሽ

12 እንዴጥሰኬሶ! ኮነ እዚን ሠላሽቃክ ደክርነ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነ ጋጽ ግድምቴምሽ ኮ ማሠቃኬተም ዩ ኤስን ነሽድቴ። 13 እ ደክርሰቃክ ክርሰቶስትከን ኮ ማሥምሽ ባም ኤይነም ጳይዴድንኬ አቤድን ሙዴክ ኤስቴኪ። 14 ባበ ዩሱሰዜን ቡድ እዝዴድ እንዴጥሰኬሰግረንክ ቤዴድነ እስት ደክርንከን ዶጥሶ ሳብት ኡጥሰነም ኤድንከን ጳሽ ከይሶ ኪዝንትከን ብሬንዝንክ ጋጽ ባበ ዩሱሰክ ዘም ሃጥቴኪ። 15 ዎለቅዎለቂድነ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ኪ ኪዝዳክ ሂቅምኪ ይሽምንትኪ፣ አቤድነ ደይንክ ለቅም ቡዴክ ኪዝዴኪ። 16 ኪነ ኤድነ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ለቅም ቡዴክ ኪዝዴድነ ሶልሚዘንክ ሳምሰቅንዴ፤ ኪቴሬ ኮም ኪ ዩይዳክ እተ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም እ ኪስቴምሽ እትዮ ኢም ዎዴርሰቃብ ማትንትእስተም ኪ ኤስድንከኒ። 17 ኬድድነ ደይንክ ደክርእስቴክ አብ ከልር እዚን ታድንትከን ጳቅሾ ለቅም ጳቅሽክ ማትክደይክ ሙቴይንተም ነሽንትክ ዩን ሚይድንደ ሬየም ዝግዜኮ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ኪዝዴኪ። 18 ተ ሀሰኒ፣ ገግ ሙዴክ፣ ሙተም ነሽንትክ ደይንኪሬ ቡደ ለቅምክ ደይንኪሬ፣ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም ኪኬዜርዴ፤ ኮኪሬ ጉሚርድቴ፤ አሰ ብሬዜኒሬ ጉሚርእስት ዶቂ። 19 ሀሬከኔ ጋርሰንክ ዩንት ሳብም ምክሰንትኪ ዩሱሰ ክርሰቶስት ሙንጥሰት ደቅሽክ ከልርእስትግረንክ በዘ ዜንእስት ደክባብ ማሦ እ ዉድምሽ እ ኤስድንከን፣ ጉሚርእስት ዶቂ። 20 ከንከን ሬይ ዎለቂኪሬ አሽይቴ፤ ደይንኪሬ አጥክ እ ዶቅድንኪሬ እ ዴእድንኪሬ፣ ሀረ ሲጽኪሬ ዶቅንትእስት ሙዴክ ክርሰቶስ ታሬ በንቸምቴምሽ ጳሽክሰ ኪዝንትከን ዘብድቴ ገይሰቶ ዶጥሰንትክ ገእሼንደ ጉሚርእስት ዶቂ። 21 ሀሬከኔ ጋርሰንክ አጥክ ዶቅንትነ ኢን ኮ ሚይዳክ ክርሰቶስክን እ ጥሽጽቴምሼ፤ ዴኤሬ ኢን ሚሚይዴ። 22 ሳኖንምሽ አጥክ ዶቅንትእስት አጥ እምድንደ ምንከን ኮ ማሥንክ፣ አጥክ ዶቅንትግረንኪ ዴእግረንክ ሀምነም እ እድንኪሬ ኤሰይቴ። 23 ኪነ ቀሰቴን ጳቅሽንክ ከልርትቴ፤ ክርሰቶስ ኪከን ዶቅንትነ ራይ ሙዴዘንክ ኮ ጋጽድንከን፣ ዴእስቶ ክ ኪከን

1+12:- 2 ጥምቶስ 2+9። 1+13:- እይቴርቴድንት ምን 28+16፤ ጥዶዶ 30-31። 1+15:- 2 ቀርጥላ 11+13። 1+19:- 2 ቀርጥላ 1+11። 1+20:- ርጦ 14+8፤ 1 አጥሮስ 4+16። 1+21:- ገላተ 2+20። 1+23:- 2 ቀርጥላ 5+8።

ዶቅንከን ኡቅምድቴ። 24 ደይንኪሬ አጥክ ዶቅንትእስት ዩከን ገእሽ ዝክሰድንዴ። 25 ኮም ሚይሰት እ ኤስድንከን ዴእግረንክ ደቅቶ ዩ ሙደ ኪከን እ ዶቅድምሽ ዶጥሰድቴ፤ ኮነ ማሥንኪሬ ክርሰቶስኪን ቡድ እዝንትዩንቴክ ገጽንትኪ ጉሚርክ ሃጥዴቴ። 26 እቴሬ አልከምሰ ዩ ኪከን እ ዶቅዳኪንክ፣ እንከን ዩሱሰ ክርሰቶስክ ዩንት ዶቅዳክ አድምነ ቤቤዴ።

27 ተ አነ ገእሽ ዝክሰዳክ ሬይነ ዶቅንትዩንት ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰነም በንጅርቴምሽ ኮ ማተኔ፤ ኮነ ማሥንኪሬ ሃድዮ እ ዩም ሼድንኪሬ እ ሼደይንኪሬ፣ ጳቅሽ ዎለቂክ ዘብዝዮ ዎእንትዩንተምኪ ክርሰቶስት ደቅሽ ኡጥሰንክ ሃጥርዳክ ከዚን ቡድ እዝንትነም ግድምሰንትከን ዎለቅ ማትንትክ ዳም ዶብንትዩንተም ኤሴሴርድቴ። 28 ዩም ይሽደድንከን ሬይ ዎለቂኪሬ ሀይጳሽኪቴ፤ ኮነ ኪከን ከይንትት ጳጳዩ፣ ዩከን ደይንክ ደቅንትት ጳጳዩ፤ ኮነ ደቅንትዩንቴሬ ሳብት ዘምክ ማዴ። 29 ኮኔሬ ክርሰቶስክን ዩ ምንን ዩን እሚርሰቃክ ከዚን ቡድ እዝንት ዩላክ ማትክደይክ፣ ከንከን ከልሬሬ ዩ ቴይቴምሽ። 30 ኮኔሬ ተ እ ኪከን ዳም ዶብዴድ ማቴቴ፤ ኮነ ዳም ዶብንትነ ብሬዜን እ ዶብድክ ዩ ሼጀቃኪትኪ ታሬ ዳም ዶብንትኪን እ ዶቅዳኪተም ዩ ኤሴርድምሽ።

ክርሰቶስት ለቅም ጳቅሽንት ከምሰ

2 1 ክርሰቶስንክ ሬይ ዎለቅ አቸዩንት ዶቅድንክ፣ ሶልሚንክቴክ ዘብንት ዶቅድንክ፣ ሙንጥሰ ዉል ኪከን ዎለቅ ማትንቴንት ዶቅድንክ፣ ኪከከን ለቅም ሬይ ምንንትኪ ኪከከን አትርገት ዶቅድንክ፣ 2 ጉሚርእስተም ቦሥኪቴ፤ ጳቅሽ ዎለቅክ ኪከን ኤድምኪቴ፤ ሶልሙ ዎለቅኪ ቡደ ዎለቅክ፣ ጳቅሽ ዎለቂሬ ዩንት ዶቅቴ። 3 ሙቴንተም ተክሲቶ አቤድነም ዩዘንክ ጋጽ በንቸምንት ዶቅዴድ ማሰሴቶ ኪም ጳቅሽኪቶንምሽ ሙተም ነሽንትክ ወይ ጉር አድምንትክ ሬይ ዎለቂሴሬ ሀይዎንኪቴ። 4 ዎለቅዎለቂድነ ሙደ ዩን ሚይዳኪተም ዩላክ ጳቅሽከዶቅዶ አቤዴን ሚይዳኪተም

1+27:- ዩሶሰን 4+1፤ ዩሆዶ ጥዶዶ 3። 1+29:- ጥሶስ 5+11። 1+30:- እይቴርቴድንት ምን 16+19-24። 2+3:- ርጦ 12+10፤ ገላተ 5+26። 2+4:- ርጦ 15+2፤ 1 ቀርጥላ 10+24።

አልከ ከ ጳጳሮች 5 ዮሱስ ክርስቶስ ሃቃክ ጳጳሮችን ይገኝ ታሪ ኮ ደቀኒ።

6 ኖ ሌጥሴጽ ሳብ ሃቄ፤ ደይንኬሪ ሳብ ኪክን ዩክ ማትንትይንተም ዩዞ ደቅንትከን ጳጳሮችዩ።

7 ጋዴሪ ይንት ደቅዳክ ቦንችም፤ ይንት ጳጳሽ ፲፫ ሌዴን ፕክሽዳብ ማትንት፤ እዚ፤ ሌት ከምሰኬሪ አደርሴ።

8 ኤድ ማሃ ፔጩዜን ደቅዳቄ፤ መቴይንተም ተክሶ ዴእክን፤ ኮኔሪ መሰቆልዜን ተፎርሾ ሮኪሮሶ ዴእንትከን ከንክ ኤእቲባብ ማሃ።

9 ኮክን ሳብ ሪይ መዴት ዜን ደቅዳክ ቦንችም ክርንዜን ጸክሶ ኪም ዩእሴ፤

ፍም መዴዘንኬሪ ጋጽድንደ ናም ኪን እምሴ።

10 ኮኔሪ ፔጩዜንኪ ርኪዜንክ፤ ፔጩቴሪ ታሚክ ደቅዴድ መደ ዩሱስት ናመም ጎፕሽንትክ ቡቅንቴክ ኬ ጉምፎርቴምሺ፤

11 አድምይንቴኬሪ «ዮሱስ ክርስቶስ ደፔን ባቤ» ገይሶ ኬ ነቆሽቴምሺ፤ ኮይን ዩይንትይንቴክ ሳብ ባቤንም ቦንችዴኬ።

ፔጩዜን ደቅዴድንክን ሻክም ማትንት

12 ከንክን ሱሴእሰቶ፤ ዩሪ እ ደቅዳኪንክ መዴሴጽ ኤእዳቄቴ፤ ጋዴሪ ተ ዩሪንክ እ ፔግምሳኪንክ ኤእዴድ ዩ ማቴምሽ ዩን ጳጳሽሸድቴ፤ ኮይምሽ ዩተ ምለቅምለቄድነ መደ ደቅንትዩንተም ደፕምደ ማሰንትከን ጳሽኬ ብልቅክ ዙባዝ ምንኪቴ። 13 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ሳብ ነሽንትንምኬ ኤእንትንምክ ዩን እማር ጳጳሽንክተም ዩ ቦቴምሽ እዜግሬንት ምንዴ።

14 ሪይ ሀሪንግሬ ዩ ምንዳኪንክ ጉንድምክሰኪ ጋምኬሪ ሚርምክሰ ምንኪቴ። 15 ኮነ ማሥንክ ምቤትኬ ክርተ ከይሰ

2፡፩፡- ሞሰ 1፡1-2፡1 ዩድ 5፡18፤ ቀላላስ 1፡15። 2፡7፡- እሳስ 42፡1፤ ማቶ 20፡28፤ 2 ቆርንቶስ 8፡9፤ ገላተ 4፡4። 2፡8፡- ማቶ 26፡39፤ አብራ 5፡8፤ ዩድ 12፡2። 2፡9፡- እሳስ 52፡13፤ አይቴርቴድንት ም 2፡33፤ ኡፕሶን 1፡21። 2፡10፡- እሳስ 45፡23፤ ሞሰ ሸጽኃክ ራይነ 5፡13። 2፡11፡- ሞሰ 5፡23። 2፡12፡- ዩሥ 2፡11። 2፡13፡- 1 ቆርንቶስ 15፡10። 2፡15፡- አልክምስ 32፡5፤ ማቶ 5፡14።

ደቅዴድ ተይሚድ አድርጎት ባኪግር አሽንኪ እችር ዜኔንት ደኪድ ማሃ፤ ጩሴድ ሳብት ይንሥ ማትንትክ ፔጩዜን ደቅዴድ ኤድንክን መንኪምሽ ሻክም ማሃ ሃፎርዴቴ። 16 ኮኔሪ ኮ ማዳክ ደቅንት ከንክ ሃፎርዳክ ኡፕሰንም ገርክደቅዶ ኤድንክን ዩ ኬዝድኬ። ኮንክ ዞዴእሰቴኪ ምንእሰቴክ ጉር ሚይይንደ ማሃ ኮ ኔንይንክን፤ ክርስቶስ ማቶ ከ ሃዳኬን ሴጽ ከንክ እ አድምድንደ ሪይእሰት ዶቄ ገይንትዩ። 17 ደይንኬሪ ክርስቶስዜን ቡድ እዝንትዩንቴክ ዩ ምንዳክ ሪይነ ሳብከን እሚርድንደ እሚምሺ፤ ኮ እሚንኪን ለሌርድምሽ ዞምእእሰተም ለሌርድንክ ኢም ጉሚርሽዴ፤ ዩ መደ ኪክን ጉሚርድቴ። 18 ኮይምሽ ዩተ ታሪ ጉሚርኪቴ፤ እ ኪክኔሪ ጉሚርኪቴ።

ፕምንቶሰቴኬ ኤፓፕርድቶሰቴክ ምን

19 ዩንት ደቅንትንክ ኤሴርሰቶ ዙባዝት ኢን ማቴምሽ፤ ሳነ ጉምንቶሰም ዩሪ አይትንትከን ባብ ዩሱስክ ጉሚር ዩይድቴ። 20 ዩንት ደቅንትንክን ኢምሽ ጳጳሻር ደፔን ከሌርዳብ ጉምንቶሰ ከይሰ ኤድ አብ እሪ ደክዩ። 21 አቤድነ መደ ዩን ሚይድንደ ሪይም ዝገዴኮንምሽ ዮሱስ ክርስቶስት ምንንክን ጳጳሽዩኬ። 22 ጉምንቶሰ ይዜን ቡድ እዜርቴባብ ማትንትይንቴክ ጲጽምሶ ደፕሰምቴባብ ኤድ ማትንትንክተም ኤሴሰዴቴ፤ ኮኔሪ ይንሥ ባብ ኪክን ምንድምሽ ና እ ኪክን ክርስቶስት ጳጳሽ ኡፕሰንም ኪዝንትክ ምንዳቄ። 23 ተ እነ እንክማክ ሀሪዜን ኮ ዝእሸቅንኬሪ እ ኤሴርጳኪት ቡር ጉምንቶሰም ሳነ ዩሪ ኪም አይትከን ጉሚር ዩይድቴ። 24 እተ እሰት ታሪ ሳነ ዩሪ እ ሃድምሽ ባብ ዮሱስክ ቡድ እዝድቴ።

25 ደይንኬሪ ኢም ከ ደቅሽቴምሽ ኪም ዩ አይሠቃብን፤ ባብ ዮሱስክ እንዴፕሰ ማሠቃብን፤ ኤፓፕርድቶሰም ዩሪ ኪም አይትንት ዝክሰዴ ገይሶ ጳጳሽቴ፤ ና እ ኪክን ምንዳብኪ ዳም ደብዳብኪ። 26 ዩሪ ኪም እ አይዳክ ዩ መዴንም ሺድንክን ገእሸ ከ ዝገድንክኔ፤ ከ ሀፐርሸቅምሺሬ ኤሰርንትዩንቴክ ከ ከሌርድንክኔ። 27 ና ደፔን ሀፐርሸ ዴእክን ከንክ ዝእተ ሃቄ፤ ደይንኬሪ ሳብ ከክን አቴርሶ ኪም ሀልሸቆ፤ ከክን ዩሌክ ማትክደይክ እክኔሪ ከንክ አቴርሶ

2፡16፡- እሳስ 49፡4፤ 1 ቴሌሎንቶ 2፡19። 2፡17፡- ሮሞ 15፡16፤ 2 ጉምንቶሰ 4፡6። 2፡20፡- 1 ቆርንቶስ 16፡10። 2፡22፡- 1 ጉምንቶሰ 1፡2።

አትርዘን አትር ዜንሰት ዠአይምሽ ማሰባቱ።²⁸ ከንከን ኪም ሺድንትዩንቴክ ዩ ጉሚርቴምሽኪ እስት አትርጅሬ ጅክቴምሽ ዩረ ኪም አይትንትከን ገእሽ ዝግዘቅቴ።²⁹ ተ አነ ገእሽ ጉሚርክ ባበ ዩሱሰክ ዩንክ ኪም ቴይኪቴ፤ ኪምሺድነሚሬ ቦንቸኪቴ።³⁰ ሀሬከጅ ጋርሰንክ ዩተ እረ ሃዴቶ ኢም ደቅሸንት ዩን ማተዖኪተም ና ጸሰንትከጅ ገይሶ ደቅንትይንተም ኡቅምከሰ ክርሰቶሰት ምንክን ደእከጅሴሬ ዝእተ ሃቄ።

ደቀልሰ ደክባብ ማትንትክ

3 ¹ ኔጋኪትክ እንደጥሰኪሶ! ባበ ዩሱሰክ ጉሚርኪቴ፤ ኮት ብሬዜን ዩን እ ጸጥሰቃክ ሬይነም አልክምሰ ዩን ጸጥንትከን ኢም ከሌርሰዩ፤ ዩን ደይንክ ተንትምግረንክ ዩከሥ ዩ ጳየን ዩን ሚሚይዴ።² አከሰ ማወቂድ ደቅል ምንዴድ ኤት ዜነም ቴችዴድ ኤድንደንክ ዩከሥ ጳይኪቴ።³ ምተ መንግሥትክ ሳበም ምክሰዴድነ ኤደ ሺድምዳክ ዜጅምንቴት ምንክ ደቅንትክ ማትክደይክ ዩሱሰ ክርሰቶሰክ አድምዴድ ም ማሥንክን፤ ደፒን አንግምምንተም ቴቸርሸቂድነ ምቶቴ።⁴ እተ ደይንክ ዜጅእስቴት ምንክ ከንክ እ ደቅድንደ ሬይእስት ደቄ፤ አባብ ኤድ ሀዩሬ ዜጅይንቴት ምንክ ከንክ ከ ደቅድንደ ሬይክት ደቅድንደ ኪን ከምድንኪሴሬ፤ እተ ከዘንክ ገጋጽድቴ።⁵ እተ እ አዲርሳኪትክ ቀሰታንተሚርሰ ሴጽንክ እንግምሰት ቴቸርሸቂ፤ አድርጎኪሬ ብናምት ካሥግረንክ ማወቃብ እስራኤል ኤድቴ፤ አልከ አኪእስቴኪሬ አብንደ ካሥ ሞር ቡቅመቃብ እብረ ኤድቴ። ሙሴት ከርቴነም ጳይንትክ ማሥንኪሬ ፐርሰ ኤድቴ።⁶ ሳብክን ኒቅምንትክ ማሥንክ፤ ዩሱሰኪን ቡድ እዝዴድነም ዳዳቅቴ፤ ሙሴት ከርተም ጳይንትክ ሃፐርዳክ ደቀልሰ ደክባብ ማትንትክ ማሥንክ፤ እቸር ዜንሰት ደክባብ ሃቅቴ።

⁷ ደይንኪሬ ኮት ብሬዜን ኢን ሚይዳቂድ ሬይነም ሙደ ክርሰቶሰክጅ ገይሶቶ ሚይይንዴትምሽ ጥይዘቅቴ።⁸ ኮዘንክ

3፡2። ዩሥ 22፡16፤ ጥይደ 20፤ 2 ቀጥቶስ 11፡13፤ ሞስ ሸጅቃክ ሬይነ 22፡15። 3፡3። ሞስ 4፡23-24፤ ሮም 2፡29። 3፡5። ጥሻር 17፡12፤ አይቴርቴዳንት ምን 23፡6፤ ዩድ 26፡5፤ ሮም 11፡1፤ 2 ቀጥቶስ 11፡22። 3፡6። አይቴርቴዳንት ምን 8፡3፤ ዩድ 22፡3-4፤ ዩድ 26፡9-11። 3፡7። ሞቶስ 13፡44-46።

ጋጽ ባቤሰእስት ዩሱሰ ክርሰቶሰም ኤሰንትነ ሬይ ሙደዘንክ ገእሽ ጋጽድንክን፤ አብ ሬይ ሙደም ሚይይንደ ሬይምሽ ኮም ጥይድቴ፤ ከከጅ ገይሶቶ ሬይ ሙደም ገርሾ በሺርሸቅቴ፤ ክርሰቶሰም ሃጥንትከጅ ገይሶቶ ሬይ ሙደም ሃጽሚምሽ ጥይዘቅቴ።⁹ ኮሚሬ እ ዩይዳክ ከርቴክ ሃፐርዳክ እስት ሙቴት ደቀልሰ ደክባብ ማትንትክም ገርሸቶ፤ ክርሰቶሰኪን ቡድ እዝንትክ ሃፐርዳክ ሳብ ክርሰቶሰኪን ቡድ እዝዴድነን ከ እምዳክ ደቀልሰ ደክባብ ማትንትክም ሃጥንትክንኪ ክርሰቶሰ ኪክጅሬ ደቅንትከጅ።¹⁰ አልከ ክርሰቶሰምኪ ክርሰቶሰት ዴእግረንክ ጳምንትንክቴት ዘምነም ኤሰንትክን፤ ከአርንክቴኪሬ ከ ኪክን ከሽምዳብ ማትንትክን፤ ዴእንክቴኪሬ ኪም ከምንትክን ዝግድቴ።¹¹ ኮይምሽ እ ዴእሳኪት ቡር ጳምንትቶ ሌጥሴጽ ደቅንትክ ደቅክን ጉሚርእስት ደቄ።

ቦድዜን ዝእንትከን ዞድንት

¹² «ኮም ሙደ ሃጥቴቴ» ወይ «ኮ ሙዴክ ደጥባብ ማትቴ» ገይንት ኢን ማተዩ፤ ደይንኪሬ ዩሱሰ ክርሰቶሰ ደሬይ ኢም ማሰሶ ኢን እምንትከን ከ ጳቅሸቃኪተም ቴይንትከጅ ገይሶቶ አሰ ብሬዜእስት ዞድቴ።¹³ እንደጥሰኪሶ! እተ አክ ኮዜን እ ዝእሸምሽ ጥይደይቴ፤ ደይንኪሬ ሬይ ምላቅ እ ዩይድንደ፤ ቡርሰት ደቅዳኪተም በቅራርቶ ብሬዜእስት ደቅዳኪተም ዩትከን ዞድቴ።¹⁴ ኮጅሬ ሺቸት እሚነም ሃጥንትከን ብሬዜእስት ደቅዳክ ቦድንደ ዝእንትከን ዞድቴ፤ ኮነ ሺቸት እሚነ ሳብ ዩሱሰ ክርሰቶሰክ ፔሰ ርኪግር ኢም ኤላሶ ኢን ከ እምድንደ ደቅንትዩ።

¹⁵ ተ አነ መንግሥትክ ዘብዘቄድ ምተ ሙደ ኮም ጳቅሸንት ምም ዝከሰደ፤ አብ ሬይ ዩ ጳቅሸድንደ ማሥንክ ሳብ ኮሚሬ አይቴር ዩን ደደውዴ።¹⁶ ኮነ ማሥንኪሬ ሙከንትምንት ም ዜን ዝእሸቃክ መንግሥትክ ደቅንትን ኪክን ኡሰቴንደ ኮ ማተኔ።¹⁷ እንደጥሰኪሶ! ኢም ከምዴድ ማትኪቴ፤ ምንት ከምሰንክ ሙከዴድነም ሙደ ሚይሰት ኪም ሺትኪቴ።

¹⁸ ሀሬከጅ ጋርሰንክ ኮት ብሬዜን ዩን እ ኪከቅምሽኪ ታሬ ኤርሚክ ኤፓርቶ ዩን እ ኪዘድምሸክ፤ ቤድ ኤድነ

3፡9። ሮም 6፡21-22። 3፡10። ሮም 6፡5፤ 1 ጳጥሮስ 4፡13። 3፡13። ሉቃስ 9፡62። 3፡14። 1 ቀጥቶስ 9፡24። 3፡17። 1 ቀጥቶስ 4፡16፤ ዩድ 11፡1፤ 1 ጳጥሮስ 5፡3። 3፡18። 1 ቀጥቶስ 1፡23።

ዎንደንቴክ ክርስቶስ መስቀልዜን ዴእሶ ዎም ክ
 ደቅሻኪተም ደሻደድ ማቴኪ።¹⁹ መቅንቴኪት
 ከይንትዩ፣ ሳብኔኪት ኖርትኔኪቴ፤ በንችምኔኪት እሸንክ
 ደቅንትኔ፤ ኪ ደቅሻዳክ ፔግደሚማኪተም ዩሌኪ።²⁰ ዎንት
 ፔግደሚ ደይንክ ርኪግሬ፤ ከግርግክ ታሬ ሃዳብ ዎም
 ደቅሻዳብሰን፣ ኮኔሬ ባበ ዩሶስ ክርስቶስም ደይዶቴ።²¹ ኖ
 ኮ እሸን ዜንንት ደቅዳክ ዜኔዎንተም አክንትክ ክት
 በንችምቴአክ ዜኔነም ኮ ከምቴምሽ ማሰዴ፤ ኮሚሬ ክ
 ዩይዳክ ራይ ሙደም ጊሥጎይርንት ክ ማሰዳክ ዘምይንቴኪ።

መቅንተ አቸን

4 ¹ እ ዩም ነሽዴትኪ ዩም ሸድንክን እ ኡቅምዴድ፣
 ጉሚርእሰቴኪ ዎንእሰቴት ሸክም ማሠቁድ
 እንዴጥሰኪሶ! ተ እነ ኮንክ ባበ ዩሶስክ ዘብዞ ዩ ደቅቴምሽ
 ሰሌእሰት ዩ ማሥምሽ ዩም አቸድቴ።² ኤዎድዮኪ
 ሰንጢክክ ባበ ዩሶስክ ደቅሽ ዎለቄክ ኪክን ኪ ኤድመን
 ኪም ምክሰድቴ።³ ሃኔሬ ቡድ ዘይን እዜርቴባብ እ ኪክን
 ዎንዳብ እንዴጥሶ! ኪነ ማኔነም መንፔሰንክ ደቅንትንኪተም
 ሀ ደቅሽቴምሽ ሃን ደቅሽሸድቴ፤ ማኔን ኪነ ቁሌምንመሰኪ
 ናምንኪት ደቅንትት መጻገንግር ጸገምሰቄድ አቤዴሬ እ
 ኪክን ዎንዴድን ኪክን ማኔኮ ክርስቶስት ደቅሽ ኡጉሰነም
 ኤድንክን ዠእሸክን እ ኪክን ዘጥቴኪ።⁴ ሙዴሴጽ ባበ
 ዩሶስክ ጉሚርኪቴ፤ አልክምሴሬ ዩን ጋድቴ፡- ጉሚርኪቴ።
⁵ ለቅሚድ ማትንትዩንት ኤድ ሙዴደ ኤሰምቴንደ ኮ
 ማተኔ፤ ባበ ዩሶስ ሃትክን ኡሥቴ።⁶ ራይ ሙዴክ ሳበም
 ምክሰንትኪ ገሌትንትክ ዩም ዠክሰዳኪተም ሳቤን
 ኪሰኪቶንምሽ ራይ ዎለቄኪሴሬ ሀይከሌርኪቴ።⁷ ኤት
 ደቅሽዘንክ ሙደ ጋጽ ማሠቃክ ሳብት ለቅምነ ቡዴይንተምኪ
 ደቅሽዩንተምክ ዩሶስ ክርስቶስክ ደቅደዴ።

⁸ ኔጋኪትንክ እንዴጥሰኪሶ! ዶፔን ማሠቃክ ራይምኪ
 በንችምንት ደቅድንደ ራይምክ፣ ኡዝመ ማሠቃኪተምኪ
 ጪላ ማሠቃኪተምክ፣ ጉሚርሸድንደ ራይምኪ ኤድ ክንክ

3፤19፡- ርም 16+18። 3፤20፡- ሞላ 14+3፤ ኡጥሶ 2+19፤ ቴተ 2+13።
 3፤21፡- 1 ቶርገብ 15+43፤ ጥይ 49፤ ኡጥሶ 1+19። 4፤1፡- 1 ቴሌጉት
 2+19-20። 4፤3፡- ሉቃስ 10+20፤ ሞላ ሸጃቃክ ራይ 13+8። 4፤5፡- ቴተ
 3+2፤ ሞላ ሸጃቃክ ራይ 22+20። 4፤6፡- ማቶ 6+25፤ 1 ቶጥሶ 5+7።
 4፤7፡- ሞላ 14+27።

ለቅም ኪዝድንደ ራይም ሙደ፣ ለቅም ማትንትኮት ደቅድንኪ
 ኮም ሰሌርድንደ ራይ ደቅድንክ ኪነም ደቅሽኪቴ።⁹ እ ዩም
 ኤሰድክ ኤሌርቶ ዩ ቴዮቃኪተምኪ እ ዎንድኪሬ ዩ
 ሸጃቃኪተምክ ኪነም ዎንኪቴ፤ ኪነም ዩ ዎንድንክ
 ለቅምነም እምዳብ ሳብ ዩ ኪክን ማዴ።

ጳውሎስ እሚነም ዩን አይሠቁድነም ክ ሰልሰምሽ

¹⁰ ቤድም ሴጽት ቡር አልክምሰ እሰት ከላርገንክን ደቅሽ
 ዩ ዩዞቅንክን ባበ ዩሶስክ ገእሽ ጉሚርድቴ፤ ኮሚሬ እ
 ጋዳክ ደቅሽዩንተም ዎንዜን ሃቅሽንትክን ነግ ሃጥቄቴ
 ገይንትሰቶንምሽ፣ እሰት ከላርገንክን ደቅሽ ገርቴቴ ገይንትሰት
 ደክዩ።¹¹ ኮም እ ጋዳክ እመትክን አትርገንትክ ደክዩ፤
 ሀሬከኔ ጋርሰንክ «እሰት ደቅዳክ ኢን መመቅዴ» ገይንትነም
 ኤሰትቴ።¹² ቤድምክ ሃጥንተም ደይንኪሬ በሸርገተም
 ደይንኪሬ ኤሴሰድቴ፤ ከር ሀምንዜን ደይንኪሬ ሀር ሴጽኪሬ
 ምሽንተምኪ ጻቅርንተምክ፣ ሃጥንተምኪ በሸርገተምክ
 ኤሰትቴ።¹³ ዘምነም ኢን እምዳብ ክርስቶስክ ራይ ሙዴነም
 መማሰድቴ።

¹⁴ ዳፍንምሽ ከላርእሰተም እ ኪክን ከሸምዴድ
 ማትንትዩንቴክ ለቅም ዎንሰቄቴ።¹⁵ ኮኔሬ ክርስቶስት ደቅሽ
 ኡጉሰነም ኪዞ እ ዩዳኪንክ መቅዶነ ፔግደሚ እ ዉዳክ
 ሴጽንክ፣ ዩ ጥልቀሰግር ደቅዴድ ክርስቶስኪን ቡድ
 እዝዴድን ከይሰ እር ኤድምሰ ኔንዜብ እምንትክ ኢም
 ደቅሽቃክ አብ ምክሰ ኤይ ደክምሽ ዩተ ዩንት ኤሴሰዴቴ።
¹⁶ ቴሌሉንቶ ከትሚንግር እ ደቅዳኪንክ ከላር ኪንሰት
 ዠእሻኪንክ ከርክ ከርክ ደቅሽ ኢን አይተ ሃቄቴ።¹⁷ ኮሚሬ
 እ ጋዳክ ዩንት እሚነም ሃጥንትክን ኡቅምንትክ ማትክደይክ፣
 እሚዩንትንክ ዩ ቴይዳክ ጋጽ ዩን ቤቴምሽ ኡቅምንትክ
 ጋድቴ።¹⁸ ኢም ዠክሰዳኪተምኪ ኢም ዠክሰዳኪዘንክ ጋጽ
 ቴይትቴ፤ ኢን ዩ አይሠቃክ እሚነም ኤፓፕርድቶሰደንክ
 ቴይንትክ ከንክ ዴጸቅቴ፤ ኮኔሬ ዩንት እሚነ ለቅም ምሽምክ
 ጸጸቅንደ ሳብ ዩም ቴይድንዴትኪ ከንክ ክ ጉሚርድንደ
 እሚምሺ።¹⁹ ሳብሰእሰት ዩክሰመያክ ዎድምቴባብ

4፤10፡- 2 ቶርገብ 11+9። 4፤11፡- 1 ሞንጉስ 6+6። 4፤13፡- ኢሰስ
 40+29-31፤ 2 ቶርገብ 12+9-10። 4፤15፡- ለቴቲቴጽንት ሞ 18+5፤
 ጥልቀት 4+10። 4፤15-16፡- 2 ቶርገብ 11+9። 4፤18፡- ዉትንት 29+18፤
 ኡጥሶ 5+2፤ ጥልቀት 2+25፤ ኢሰር 13+16። 4፤19፡- 2 ቶርገብ 9+8።

ማትንት ይንቴክ ዩሱስ ክርስቶስን ዮም ገዝሰዳኪተም ሙደ ዩን እምምዴ።²⁰ ባቤናንት ሳብከን ሌጥሴጽዘንክ ዩዞ ሌጥሴጽክ ዩክ ባንች ኪን ማተኔ፤ አምኔ።

መቅንተ አልቅሽ

²¹ ዩሱስ ክርስቶስዜን ቡድ እዘንትክ ጧልምሸቂድ ሙደከን «አቤቶ!» ኢን ኪን ጋኪቲ፤ እ ኪከን ደቅዴድ እንዴጥሰኪስ «አቤቶ!» ዩን ጋዴኪ።²² አቤዴሬ ክርስቶስዜን ቡድ እዘዴድ ሙደ፤ ጋዴሬ ርመ ፕጭት ባብሰንት ኤርጂድነ «አቤቶ!» ዩን ጋዴኪ።

²³ ባብ ዩሱስ ክርስቶስት ጉር እጂነ መንፔሴንት ኪከን ኮ ማተኔ።

ክርስቶስ ይንት ንቃሽከን ክ አይሠቃብን ጳውሎስ ቆላሳስ ኤድንከን

ክ ጸጥሰቃክ አይቲን

አርድንት

ጳውሎስ አይቲን ኮም ክ ጸጥሰቃክ ተክምአክ እለየ ፕጭ ኤጥሶን ከትጂንት ሀይ ጧድንዴትንክ ሃፐርዳክ ቆላሳሳግር ደቅዳክ ምክስ አይንከኔ። ጳውሎስ ይንት ከዮ ቆላሳስ ኤድንከን ክ ነቁሽክንኪሴሬ፤ ኤጥሶን ከትጂንግረንክ ሳብት ኤጥሰንም ነቁሽደድነም ክ አይሥክ ምክስ አይነም ዎይሴርሰንከን፤ ቆላሳስ ምክስ አይንከን ዋድምክት ሃቂ። ቆላሳስ ምክስ አይንግር «ሳብም ኤስንትከንኪ ደቅንት ሃጥንትከንክ መንፔሰክጂድ ዘጂድነምኪ ጋንምይንት ደቅዴድነምክ ምክስንት ገዝሰዴ። ጋዴድ ተንትምሰክ ኤስደድ ደቅድምሽ ጳውሎስ ኤሴርተ ሃቂ። ኪነ ተንትምሰክ ኤስደድነ ኪ ጋድንደ አብ ሬይ «ኤድ አንግመም ቲችርንትኪ፤ እሥምንኪ አብ ሬይንክ ገለ ገለ ክርተም ጳይንት ኪም ገዝሰዴ። ጋዳቂኪ።»

ጳውሎስ አይቲን ኮም ክ ጸጥሰቃክ ደጉንግክ ክርስቶስዜን ቡድ እዘንትንት ጎንጎም ኪን ደውንትክ፤ ተንትምሰንትክ

4፡20፡- ገሌተ 1፡4-5።

ኤስደድንት ኤስንትነም ይሾንትክ ሃቂ። ጳውሎስ እምሰቃክ ማሰንግረንክ ጋጽነ «ኤደም ደቅሸንት ዩን ማዳብ ዩሱስ ክርስቶስ ዩሌኪ፤ ኪነ ኤደም ተንትምሰዴድ ኤድንት ኤስንትነ ክርስቶስደንክ ኤደም ፕግምሰዴ። ጋድንደ ሃቂ። ሳብ ክርስቶስንክ ፕጭዜግክ ሬይ ሙደም ፕገቂ። ሳብ ደረንክ ፕግምሰቂድነም ክርስቶስንክ አልክምስ ደረ ታዴ። ፕጧ ኮዜን ደቅዴድ ኤድኔን ደቅንትት ጉጂር ሃፐርዳክ ክርስቶስዜን ቡድ ኪ እዘክ ዩሌኪ። ኮንክ ጳውሎስ ኮ ዴጽምአክ ኤስንትነ ክርስቶስዜን ቡድ እዘዴድንት ደቅንትግር ሀሰን ሃፐርንት ኮም ገዝሰድንኪሬ ኪም ኤስዴ።

አይቲን ኮም ጳውሎስደንክ ቲዮ ቆላሳሳግር ክ ገጽሸቲምሽ ዩም አይቲርሰቃብ ትክቆስ ኪከን እነሰምስ ከዮቂ። ኮ ፕክሽዳብን እነሰምሰንክን አብ አልክ ጳውሎስ ፕልምንክን አይተ ጸጥሰቂ።

ጳውሎስ ሳብም ገሌትንትክ ክ ምክስምሽ

1 ሳብት ጳቅሽክ ዩሱስ ክርስቶስ ይንት ንቃሽከን ክ አይሠቃብ ጳውሎስደንኪ እንዴጥሰ ጥምንቶስደንክ፤

2 ቆላሳሳግር ደቅዴድ ክርስቶስክ ጧሌትኪ ይዜን ቡድ እዜርቲትክ ግሠቂድ ዎንዴጥሰኪስክን፡- ባቤናንት ሳብት ለቅምንኪ ጉር እጂንክ ዩንክ ኮ ማተኔ።

3 ዩከን ሳብም ዎ ምክሰዳኪንክ ባቤሰምንት ዩሱስ ክርስቶስት ባቤን ግሠቃብን ሳብም ሙደሴጽ ገሌዶቲ።

4 ሀሪከኔ ጋርሰንክ ዩሱስ ክርስቶስዜን ቡድ እዘንትዩንተምኪ ጧል ኤድን ሙደከን ዩንት ደቅዳክ ሰልጂነምክ ኤሴርቲቲ።

5 ደፔን ግሠቃክ ሳብት ደቅሽ ኤጥሰነ ብሬዜን ዩረ ኮ ገጽሸኪንክ ክርስቶስንክ ደቅዳክ ጉጂርነም ኤሴርቲቲ፤ ከንክን ክርስቶስዜን ቡድ እዘንትዩንቴኪ

ሰልጂዩንቴክ ዎእሰቃክ ርኪግር ኤሴርሰክ ዩም ጳይዳክ ጉጂርን ኮዜኔ።

6 ሳብት ደቅሽ ኤጥሰነም ኤሴርሴቶ ሳብት ጉር እጂሰንት ደፔንክም ጂዴሰት ዩ ኤስቃክ ሴጽንዘንክ ዩዞ፤ ኮነ ሳብት ደቅሽ ኤጥሰነ ዩንኪሬ ደቅድምሽ ኮይኔሬ

ፕጧ ሙደዜን አፕ ኤሽንትክ ገጽንትዜን ደቅዴ።⁷ ኮነ ሳብት ደቅሽ ኤጥሰነም ገላሽ ነሽምቴባብተ ም ኪኪኔሬ ሳብት

1፡1-2፡- ኤጥሶን 1፡1-2፤ ፕልሳስ 1፡2። 1፡3-4፡- ኤጥሶን 1፡15-16። 1፡7፡- ቆላሳስ 4፡12፤ ፕልሳስ ፕፔደ 23።

ገዝሽዳብ ማሠቃብን ኤፓፕራደንክ ኤሴርተቄቲ ሩሬ ደዜን ቡድ እዘርቴባብ ክርሰቶስክን ምንት¹ አለይሰ ገዝሽዳቤ።⁸ አልኪሬ መንፔስ ጫላክ ማሠቃክ ሰላሜዩንትክ ሩ ምን ኪሰቲ።

⁹ ክንከን ምተ ኮም ም ኤሴርታክ ሴጽንዘንክ ዩዝ ዩተ መንፔስ ጫላክማክ ሩርምኪ ጳቅሽ መዲክ ሳብት ኪዜነም መደ ዩ ጳቅሽድንዲት ኤሰንቴንት ደቅቴምሽ ዩክን ሳብም ምክሰንትነም ገርኩቲ።¹⁰ ኮይን ማሥንክ ሳብት ኤድነም ገዝሰድምሽ ደቅንትክ ሪይ መዲክ ሳብም ጉሜርሽዲቲ ለቅም ምነም መደ ምንንትዩንቴክ አፕሬ ኡሻሬቶ ሳብሚሬ ኤሰንትክ ገጽዴቲ።¹¹ ኮይምሼሬ ሪይ መዲክ እዘምክ ዩ ዘፕቴምሽ ገእሽ ቦንቸምንክቴት ዴጽምንግሪንክ ዘምነም ሃፓፕዲቲ።¹² አልክ ሻከምት ባምንግር ጫላ ኤድን ኪክን ክርነም ዩ ዩቴምሽ ዩም ማሰሰቃብ ሳብ ባቤነም ጉሜርክ ገሌዴቲ።¹³ ሀሬከኔ ጋርሰንክ ሳብ ምም ጱምንት ጌሥንግሪንክ ጳቅሹ፣ ገእሽ ነሽምቴባብ ይንሥይንቴት ባምንግር ምም አርሥሴ።¹⁴ ኮነ ሳብት ይንሥን ሃፕሰይንተም ደቀልሰት በዘ ከሽ ማሰሰ እምንትክ ምም ክ ደቅሻኪትክ ደቀልሰምንቴት ኔክሽነም ሃፕሰቆቲ።

ክርስቶስ ሪይ መዲክንክ ጋጽባብ ክ ማሥምሽ

¹⁵ ክርስቶስ ሸድመያብ ሳብት ደፕንባብ ከምሰዩ፤ ሩሬ ቶይድ ማሠቃብ ገሽር መዲክንክ ጋጽዳቤ።¹⁶ ሀሬከኔ ጋርሰንክ ፔጫዜን ደቅዴትኪ ርኪዜን ደቅዴትክ፣ ሃፕርዴትኪ ሃፕሪዩትክ፣ ርኪግር ዘምንት ደቅዴትኪ ጌሥዴትክ፣ ባምዴዴሬ፣ ጋንምይንት ደቅዴዴሬ፣ ሪይ መደ ፕፕፎርሽታክ ክንኪ። ሳብ ሪይ መደም ክ ፕፕታክ ክንኪ ክክንኪ።¹⁷ ሩ ሪይ መዴት ብሬዜን ሃቄ፤ ኪክ ሪይ መዴቴሬ ኪክን ዩድምሶ ምእዴ።

¹⁸ ክርስቶስ ዜኔይንት ማሠቄድ ይዜን ቡድ እዘንትክ ኪክን ምለቅ ማሠቄድንት መቴ፤ ሪይ መዴት ብሬዜን ክ

¹ ዩድ 1፡7፡- «ምንት አለይሰ» ጋሳክ ምለቅምለቅ መጽገግር «ዩንት አለይሰ» ጋዲ።

1፡9፡- ሌጥሰን 1፡17፤ ፕላጽሰሰ 1፡9። 1፡10፡- ሌጥሰን 4፡1። 1፡11፡- ሌጥሰን 3፡16፤ ዩድ 4፡2። 1፡13፡- ሉቃስ 22፡53፤ ሌጥሰን 6፡12። 1፡14፡- ሌጥሰን 1፡7። 1፡15፡- 2 ቶርንቶስ 4፡4፤ እብሪ 1፡3። 1፡16፡- ሞገስ 1፡3። 1፡17፡- ሞገስ 8፡58። 1፡18-19፡- ሌጥሰን 1፡22-23፤ ሞገስ ሸድታክ ሪይ፤ 1፡5።

ማቴምሽ ዴእግሪንክ ጳምንትክ ብሬዜምባብ ቶይድዩ።¹⁹ ኮኔሬ ማሠቃክ ሳብ ማትንትኔክት ይንሥንክቴክ ጽጽ ኮ ሃፕርቴምሽ ሳብ ባቤንት ጳቅሽ ማሠቄ።²⁰ ሳብ ክርሰቶስክ ፕጫዜኔሬ ርኪግሬሬ ደቅዴድ ሪይ መዴነም ይሪ ቄሽምሼ፤ ክርሰቶስ መስቄልዜን ክ ለልሳክ ዘምእንክትክ ሳብ ቄሽምነም ታዴ።

²¹ ኤነ ብሬዜን ሳብደንክ ፕግምሰ ደቅዴሻሼቲ፤ ጳቅሽዩንቴኪ ደቅል ምንዩንቴክ ሳብም ይሽደድ ሃቄቲ።²² ተ ደይንክ ሳብት ይንሥን ኤድ ማሃ ዴእንትንክትክ ሳብ ይ ኪክን ዩም ቄሽምሹቲ፤ ኮም ክ ዩ-ለሰቃክ ጫሌትኪ ደቀልሴንት ደኪትክ፣ ደቅል ሪዩሬ ዜኔንት ደኪድ ማሰሶ ብሬዜይንት ዩም ምይሰንትከኔ።²³ ኮኔሬ ማዳክ ክርሰቶስዜን ቡድ እዘንትዩንቴክ ኡዝሚክ ምእሰቄድ፣ ሾወዩድ ዩ ማድንኪ ሳብት ጳቅሽ ኡፕሰንክ ሃፕርሰቃክ ጉሜርንዘንክ እክምክሰ ዘብዘዮ ዩ ደቅድንኪ። ኮነ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰን ዩ ኤሴርተቃኪንኪ ፔጫ መዴግር ደቅዴድኔን ኪዘርሰቅንዴትኪ። እተ ጳውሎሴሬ ሳብት ጳቅሽ ኡፕሰንም ኪዘንትክ ገዝሽዳብቲ።

ጳውሎሴ ክርሰቶስት ንቃሽ ማሃ ክ ምንድምሽ

²⁴ ተ ዩንክን እ ቴይዳክ ክላርእስትክ ገእሽ ጉሜርድቲ፤ ዜኔንክት ማሠቄድን፣ ኮነ ገይንትነ ከዜን ቡድ እዘንትክ ኪክን ምለቅ ማሠቄድንክን፣ ክርሰቶስ ቴይድክ ዶክ ኔገቃክ ክላርነም ዜንእስት ቴይንትክ ቦሥድቴ።²⁵ ሳብት ኡፕሰንግሪንክ ሪይ ሀሬሴሬ ገክሽክሰ መዴነም ዩን እ ኪሰቴምሽ ሳብ ኢን እምሰቃክ ሞድምንክ ክርሰቶስዜን ቡድ እዘንትክ ኪክን ምለቅ ማሠቄድ ሳብት ምክሰ ኤይንክን ምንዳብ ማትቴ።

²⁶ ኮነ ሳብት ኡፕሰን ኤነ፣ ቦንት ብሬዘንክ ዩዝ ኤንሚድ አድርንዘንክ አቸምተ ሃቃኪነ፣ ተ ደይንክ ሳብ ጫ ኤድንክን ክ ደውሰቅንደ አቸ አልቄ።²⁷ ሳብት ጳቅሽነ ኮ አቸ አልቅንት ቦንቸምንኪ ምድምንክ ፕጫዜን ደቅዴድ መዴት ሞልትግር ሀሰን ገእሽ ማትንትንኮተም ጫላ ኤድኔን ኤሰምሰንትክን ዝግዴ። ኮነ አቸ አልቅኔሬ ክርሰቶስ

1፡19፡- ሞገስ 8፡16። 1፡20፡- ሌጥሰን 1፡10፤ ዩድ 2፡13-16። 1፡21፡- ሮሞ 5፡10፤ ሌጥሰን 2፡1፤ ፕዶደ 12። 1፡22፡- ሌጥሰን 1፡4። 1፡23፡- መርቆስ 16፡15። 1፡24፡- ሌጥሰን 3፡13። 1፡25፡- ሌጥሰን 3፡2፤ ፕዶደ 7። 1፡28፡- ሮሞ 16፡25-28፤ ሌጥሰን 3፡9።

እዚግሬንት ማትንትንክቲ። ና እዚግሬንት ከ ደቅድንክን ሳብት ቦንችምንም ከሽምደድ ማትንትክን ጉሚርክ ጳይደቲ።²⁸ ሩርም ሙደክ ኤድ ሀይሚሬ አቻሬኪ ኤሳሬክ ኤድ ሙደም ክርስቶስክ ገጽቴድ ማሰሶ ሳብት ብሬዚን ኪም ዎይስክን ክርስቶሳም ኪን ኤስምስደቲ።²⁹ ሳብ ገእሽ ዘምይንቴክ እዚግርእስት ክ ዎንድንክን፣ ኪዜን ኮም ቦሥከን ኮ ክት ዘምንክ ገእሽ ዘብንትክ ዠቅምድቲ።

2 ¹ ዩክንኪ ሎደቀ ከትሚንግር ደቅደድ ኤድንክን፣ ኢም ሼትኪድን ሙደክኔሬ ሀስንምሽንደ ዠቅምኪን እ ደይንኪሬ ዩ ኤስቴምሽ ነሽድቲ። ² እ ዠቅምዳኪሬ ቡደዩንቴክ ዘብዚቶ፣ ሶልሚኪሬ ኪክን ደክምሴቶ፣ ዶፕን ጳቅሽንም ሙደ ጳቅሽንትክ ዎድምቴድ ማህቶ እቴርክስ ዩ ደቅቴምሺ። ኮክ ሳብት አቸ አልቅነም ኤሴስደቲ፤ ኮኔሬ አቸ አልቅነ ክርስቶሴ። ³ አቸምተአክ ሩርምንቴኪ ኤስንትንቴክ ቤድምህ ሙደ ክርስቶሰደንኪ። ⁴ ሆራ ዶረ ዩም ዎእሽት ቴይተ ጊሽንትክ ኪ ቱንትምሰይምሽ ኮም ዩን ኪዝድቲ። ⁵ ዩረንክ እ ፓሽምሽንኪሴሬ መንፔስክ ዩ ኪክን ደቅድቲ፤ ክርስቶሰዜን ቡድ እዝንትዩንቴክ ኪክን ዘብዝዎ ዎእንትዩንተም ሺድንትእስቴክ ገእሽ ጉሚርስቴ።

ክርስቶስንክ ሃፕርዳክ ኡዝመ ደቅንትነ

⁶ ተ እነ ባብ ዩሱስ ክርስቶሰዜን ቡድ እዝንትክ ኪም ዩ ቴዩቅምሽ፣ ኮይምሽ ኪክ ደቅኪቴ። ⁷ ሚጭ አይሄቶ ኪክ ዘፕኪቴ፤ ዩ ኤስተቅምሺሬ ክዜን ቡድ እዝንትዩንቴክ ዘብዝ ዎእኪቴ፤ ሳብሚሬ ገእሺክ ገሌትኪቴ። ⁸ ክርስቶሰት ኤስንምሽ ማትክደይክ ኤት ክርቴምሽኪ ፕጫ ኮዚሚድንት ኤንማክ ክርቴንምሽ፣ ጉር ኔግድንደ ኤድ ዩም ዉሥሰቅንደ ኪዜክ ጊሽሽ ሆራሬ ዩም ዎእሽት ቴዩይምሽ ዩከሥ ጳይኪቴ። ⁹ ሀሬክኔ ጋርስንክ ኤድ ማም ፕጫ ኮዜን ሃደቃብን ክርስቶሰክ ሳብ ባቤንት ሳብ ማትንትን ገኾስ ሃፕርደ። ¹⁰ ዩቴሬ ዩ ጸጸቃክ ክርስቶሰንኪ፤ ናሬ ጌሥቴኪ ጋንምቴክ ሙደ መተ ማህቃብኔ። ¹¹ ከ ኪክን ዎእቅ ማትንትክ

1+29:- ኡፕሶን 1+19። 2+3:- 1 ቆንፕሶስ 1+30። 2+4:- ኡፕሶን 5+6።
2+5:- 1 ቆንፕሶስ 5+3። 2+7:- ኡፕሶን 3+17፤ ዩድ 5+20። 2+8:- ገሌተ
4+3፤ ፕደ 9። 2+9:- ዋንስ 1+14። 2+10:- ኡፕሶን 1+21፤ ዩድ 3+19።
2+11:- ሮም 2+29።

አንግምዩንተም ቴፕርሸቄቲ፤ ኮነ አንግምዩንተም ቴፕርንትዩንት ደቀልስ ዎንሰቃክ እዜዩንቴት ዘምግረንክ ዩ ቡልምቴምሽ ክርስቶስንክ ዎኔርሰቅንዶንምሽ፣ ኤድክ ዎኔርድንደ አንግምም ቴፕርንት ደክዩ። ¹² ሸእርዩንቴኪሬ ከ ኪክን ዱኪርሰቄቲ፤ ኮ ሸእርንክ አልክ ዴእግረንክ ክርስቶሰም ጳስሰቃብን ሳብት ዎንንም ዶፕሰንትዩንቴክ ከ ኪክን ዴእግረንክ ጳምተቄቲ። ¹³ ዩተ ደቀልስ ዎንዩንቴኪ አንግምዩንተም ዩ ቴፕርካኪትንክ ዴእቴድምሽ ዩ ሃቃኪትክ፣ ክርስቶስ ኪክን ደቅንተም ሳብ ዩን እምሰቄ፤ ደቀልስዎንተሚሬ ሙደ ኔገኔ ዎን ገይሴ። ¹⁴ ዎም ቤርምሰዳቃክ ሙሴት ክርቴንክ ዎዜን ደቅደቃክ በዜነም ኔክሹ። ክርስቶሰት ዴእንክ መስቄልዜን ቶሾ ኮም ሚርሴ። ¹⁵ ክርስቶሰ መስቄልንዜን ቶፔርሸ ሮኪርስ ዴእንትይንቴክ ጌሥዴንምኪ ጋንምይንት ደቅደድነምክ ሺቸሾ ኪ ደክተቃክ ጳም ዚግንኪተም ቡልት ዩ ቴዩኪት ቡር፣ ዎእሽት ዩም ቴይረቄድ ማሦ አይቴር ኪ ሃፕርቴምሽ ኪም ማሰሴ።

¹⁶ ተ እሥምንክንኪ ዎጭምንክንክ፣ ሳብ ሴጽንክንኪ አርፕም ቦንችንትንክንክ፣ ሀውሽ ሴጸም ቦንችንትንክኔሬ ሆራ ስኔንት ቤረን ሀይኤእኪቴ። ¹⁷ ኪነ ሃትክን ዩይደድ ሬይንክን ሽፕምሽ ሃቄኪ፤ ስኔነ ደይንክ ክርስቶሰ ይንትዩ። ¹⁸ ተውክ መተዩንተም ዩ ቶክሰይንክንኪ ሳብ ሮኪግረንክ ዎንይንትክን ከ አይደድነም ዩ ምክሰይንክንክ ሆራሬ ዩዜን ቤረን ሀይኤእኪቴ። ኮይንምባብ ኤድ «ሳብደንክ ሸጅቴ» ዩ ጋዳክ ዩ ሸጅቃክ ሃሚትንክ እድግር ዋ ጳቅሽክ ጉር ጸልደ። ¹⁹ ኮይንምባብ ኤድ መተ ማህቃብ ክርስቶሰደንክ ፓሽምቴ፤ ክረንክ ዜነ ሙደ ሱክኪ ገርንክ ዩድምሶ እሥምንም ቴዖር ሳብ እምዳክ ገጽንትንክ ገጽዴ።

አፕክ ደይንኪሬ ዴእ ደይንኪሬ ክርስቶሰ ኪክን ደቅንት

²⁰⁻²¹ ክርስቶሰ ኪክን ዴእሶ ፕጫ ኮዚሚድንት ኤንማክ ክርቴንደንክ ፓሽምቴድ ዩ ማሥንክ፣ ተ ፕጫ ኮዚሚድምሽ ማህቶ «ሀይዩትካ! ለእቴሴሬ ሀይሼትካ! ሀይዎልካ!» ጋዳክ ኪዜንክን ሀሬክኔ ጌሥዴ። ²² ኪነ ሙደ ኤድ ኪዜቅንደትኪ

2+12:- ሮም 6+4-5። 2+13:- ኡፕሶን 2+1-5፤ ፕደ 11። 2+14:- ኡፕሶን
2+14-16። 2+15:- ዋንስ 12+31። 2+16:- ሮም 14+1-6። 2+17:- ለብረ
8+5፤ ዩድ 10+1። 2+19:- ኡፕሶን 4+15-16። 2+20-21:- ቆሌሳ 2+8፤
1 ፕምፕሶስ 4+3። 2+22:- ለሳስ 29+13 ፤ 1 ቆንፕሶስ 6+13።

ኤሰሰቅንዴትክ ከርቲ፤ ምዚን ይ ሃቃኪት ቡር ኪነ ሪይነ ከይንትክን ኡሰምቴዲኪ።²³ ኪነ ኪዜነ ኤድ ኪዘቃክ ምክሰኪ ተውክ መተም ተክሰንትክ፤ ዜነም ለንቅሰንቴሬ ሞር ሃፕርድንክን፤ ፋርም ሞርንት ደቅዴድ ከምዴኪ፤ ደይንኪሬ እዚት ጳቅሽነም ሚርንት ኪን ማተይንክን በዘ ከይሰ ኒክቴዲኪ።

3 ¹ ተ ከርሰቶሰ ኪክን ዴእግረንክ ዩ ላምትንክ፤ ከርሰቶሰ ሳብ ባቤንት ምዚኪን ክ ደቅዳኪዜን ፕ ደቅዳኪተም ገእሸ ኡቅምኪቴ። ² ፔ ርኪግር ደቅዳኪተም ጳቅሽኪቶንምሽ ፕጩዘግኪተም ሀይጳቅሽኪቴ። ³ ሀሬከኒ ጋርሰንክ ዴእቴቴ፤ ደቅንትዩንተሚሬ ሳብደ ከርሰቶሰ ኪክን ምዴርቴ። ⁴ ደቅንትዩንት ማሠቃብ ከርሰቶሰ ሃፕርዳክ ሴጽንክ፤ ኮክ ዩቴሬ ክ ኪክን ሰንቸምክ ሃፕርዴቴ።

ኤንማክ ደቅንትንኪ ተይማክ ደቅንትንክ

⁵ ተ እዘግሬንት ሃፕርዳክ ደቅል ምንም ሙደ ዴይሰኪቴ፤ ኪኔሬ ቤልምኪ ዴብ ሪይ ምንንትክ፤ ቤልመምኪ ደቅል ሪየምክ ኡቅምንት፤ «ሪይ ሙደ ኢን ማተኒ» ገይንቴሬ ኪነዩኪ፤ «ሪይ ሙደ ኢን ማተኒ» ገይንትነ ተው ሳበም ምክሰንትምሺ። ⁶ ኪነ ሪይንት ደቅልምክ ሳብት ጋም ኤአዩድ ኤድንዚን ሃዴ። ⁷ ዩቴሬ አልክ ኤነ ኪኒድ ሪይንክን ኤአር ዩ ደቅዳኪንክ ኪኒድ ሪይንክ ኡንግዴሻሺቴ።

⁸ ተ ደይንክ ዩተ ጋመምኪ ጊቅረምክ፤ ኤዚን ደቅል ምንንትክን ኡቅምንተሚሬ፤ ዩክኪ አሽንሸድንደ ኪዜክ፤ ኪነ ሙደም ዩረንክ ሚርኪቴ። ⁹ ኪክ ኪክደ ተውክ ሀይኪሰኪቴ፤ ሀሬከኒ ጋርሰንክ ገሸ ኤሥነም ምንንት ኪክን ዩረንክ ኪም ሚርቴቴ። ¹⁰ ሳብ ዩም ፕዠቃብን ክለ ኤሥነሚሬ ቆቤርቴቴ። ሳብ ኮ ክለ ኤሥነም ዩም ክ ከመን ሙደሴጽ ኪም ክለሰ ደዩ፤ ኮሚሬ ክ ዩይዳክ ሳበም ደፔንክ ዩ ኤስቴምሺ።

3፤1፤- ዩ 110፤1፤ ኤፕሰን 1፤20፤ ቆሌላስ 2፤12። 3፤2፤- ማቶስ 6፤33፤ ዩድ 16፤23። 3፤4፤- 1 ሞሳ 3፤2። 3፤5፤- እዮብ 31፤24፤ ሮም 8፤13፤ ኤፕሰን 5፤3። 3፤6፤- ኤፕሰን 5፤6። 3፤8፤- ኤፕሰን 4፤22፤ ፕዶ 25፤ ፕዶ 31። 3፤10፤- ፕሻር 1፤26-27፤ ኤፕሰን 4፤24።

¹¹ ኮንክ ግርክ ኤቴኪ አይሁድ ኤቴክ፤ እንግምንት ቴፕርቴቴኪ እንግምንት ቴፕርኪቴክ፤ ኤሰንትንት ዶቅዴቴኪ ኤሰንትንት ደኪቴክ፤ ኤትክን ፕክሸዴቴኪ ኤትክን ፕክሸዩቴክ ሞልትግር ፓሽም ደክዩ። ሽክሰዳብን ክርሰቶሰ ዩሌኪ፤ ና ኪነ ሙዴግር ደቅዴ።

¹² ተ እነ ሳብ ዩም እዘቂድ ጩሌትኪ ነሽምቴትክ ማትንትዩንቴክ ኤትክን አትርንትነምኪ ለቅም ምንንትነምክ፤ መተ ተክሰንትነምኪ ኤዚን ቡድንት ዘበዮብ ማትንትነምክ፤ እዝሚተሚሬ ቆቤርኪቴ። ¹³ ኪክ ኪክክን እሰኪቴ፤ ኪክዚን ዩ ኤቴርድንደ ሪይ ደቅድንክ ኪክ ኪክክን ኒገኒ ጋኪቴ። ባብ ዩሱስ ከርሰቶሰ ኒገኒ ዩን ገይሰምሽ ዩተ አልክ ኮይን ኪክ ኪክን ኒገኒ ጋኪቴ። ¹⁴ ኪነ ሙዴዘንክ ጋጽ ሙዴነም ኪክዚን ዩዞ ደፔን ምለቅ ማሰዳክ ሰልሚነም ቆቤርኪቴ። ¹⁵ ከርሰቶሰት ለቅምነ ቡዴዩንተም ጊሠኒ፤ ሀሬከኒ ጋርሰንክ ዜነ ምለቂት ሱክ ዩ ማቴምሽ ዩም ኤሌርሰቃክ ኮከኒ። ሳብሚሬ ገሌዴድ ማትኪቴ። ¹⁶ ከርሰቶሰንክማክ ሳብት ኡፕሰነ ዩንክ ጸጽ ኮ ደቅኒ፤ ፋርም ሙዴክ ኪክ ኪክም ኤሳሬቶ ኪክ ኪክም አቸኪቴ፤ ዩሥኪ ሰእክ፤ መንፔሰ ጩ ዩን እምዳክ ኡፕሰኪሬ ሳብሚሬ ቡዴዩንቴክ ገሌታሬቶ ሳብክን ዩሥኪቴ። ¹⁷ ሳብ ባቤነም ባብ ዩሱስንክ ገሌታሬቶ ኪዜዩንተምኪ ምንዩንተምክ ሙደ ባብ ዩሱስት ናምክ ምንኪቴ።

ከርሰቶሰዚን ቡድ እዝዴድንት ኤርሚድንት ደቅንት

¹⁸ ዩተ ማኔኖ፤ ባብ ዩሱስንክን ዩም ሽክሰድምሽ ክአዩንትክን ኤእኪቴ።

¹⁹ ዩተ ክእኖ፤ ማኔዩንተም ነሽኪቴ፤ ናርት ዘሚድ ዜንኪት ሀይማትኪቴ።

²⁰ ዩተ ይንሥኖ፤ ሪይ ሙዴክ ዩም አደድንክን ኤእኪቴ፤ ኮኒሬ ባብ ዩሱስንክ ሳበም ፕሚርሸድንዴ።

²¹ ዩተ ባብኖ፤ ፕሚርኪት ከዩይምሽ ይንሥዩንተም ሀይአቴርሰኪቴ።

3፤11፤- ሮም 10፤12፤ ገላተ 3፤28። 3፤12-13፤- ሮርቆስ 11፤25፤ ኤፕሰን 4፤2፤ ፕዶ 32። 3፤14፤- ሮም 13፤8-10። 3፤15፤- ፕላላስ 4፤7። 3፤16፤- ኤፕሰን 5፤19። 3፤17፤- 1 ቆርንቆስ 10፤31፤ ኤፕሰን 5፤20። 3፤18፤- ኤፕሰን 5፤22፤ 1 አፕሮስ 3፤1። 3፤19፤- ኤፕሰን 5፤25፤ 1 አፕሮስ 3፤7። 3፤20፤- ኤፕሰን 6፤1። 3፤21፤- ኤፕሰን 6፤4።

22 ዩተ ኤትከን ጥትከደይኑ፤ ኦሪም ጉሚርሸተ ኤደ ሸድምከን ማትከደይኑ፤ ደገንምደ ቡዴክ ባበ ዩሱሰከን ጳጳራቶ ዩም ጊሥዴድ ኤድንከን ራይ ሙዴክ ኤእኪቲ።
 23 ኤትከን ማትከደይክ ባበ ዩሱሰከን ዩ ምንድምሽ ዩ ምንዳኪተም ሙደ ዩንት ደቅዳክ ዘምክ ምንኪቲ። 24 ባበ ዩሱሰ ኤድይንትከን ዩ ምደቃክ ከርነም በዚምሽ ዩን ክ እምድምሽ ኤሴሰዴቲ፤ ዩተ ከከን ዩ ጥከሻሳብሰኔሬ ባበ ማሠቃብን ከርሰቶሴ። 25 ደቅል ምንሰቃቤሬ ደቅል ዩ ምንሰቃኪት በዘም ቴቴይደ፤ ሳቤሬ ኤት ኣፕር ኤስምከን ምዩ።

4 1 ዩተ ጊሥዴድና፤ ዩተ ኣልከ ርኪግር ዩም ጊሥዳብ ደቅድምሽ ኤሴሰዴቲ፤ ከንከን ዩን ጥከሻደድኔን ኡዝሚኪ ለቅምክ ምንኪቲ።

ጳውሎስት ኣች

2 ምስጋነ ኪከን ሙዴሴጽ ዘብዝ ሳበም ምክሰኪቲ።
 3 ኣተ ኣ ደኪርሰቃኪትክ ሳብት ደቅሽ ኡፕሰን ማሠቃክ ከርሰቶሰት ኣች ኣልቅነም ም ኪሴቴምሽ ሳብ ሳግ ምን ክ ፖቸን ምክኔሬ ሳበም ምክሰኪቲ። 4 ኮ ከርሰቶሰት ኣች ኣልቅነም ኪዠንት ኢም ዝከሰድምሽ ኣይቴር ኣ ኪሴቴምሽ ለክኔሬ ሳበም ምክሰኪቲ።
 5 ሴጻ ሀምኔሬ ዩረ ሃፕርዳኪንክ ከርሰቶሰክን ነቁሻሬቶ፤ ከርሰቶሰኪን ቡድ እዘዩድንት ሞልትግር ፍርምክ ደቅኪቲ።
 6 ኤድ ምልቅምለቄድ ሙዴን ዝከሰድንደ ማሰ እምንተም ዩ ኤስቴምሽ፤ ኪዜዩንት ሙዴሴጽ ኤደ ሰቅምድንደ ሰቅክ ዩም ሎቅሴርሰቅንደ ኮ ማተኔ።

ጳውሎስት ሙቅንተ ኣልቅሽ

7 ሃሸምቴባብ እንዴፕሰኪ ይዚን ቡድ እዜርቴባብ ጥከሻሳብከ፤ ኣ ኪከን ባበ ዩሱሰት ምንክኔሬ ኤድምስቃብን ትክቆስ እሰት ደቅንትነም ሙደ ዩን ኪዜዝዴ። 8 ኪሚሬ

3፡22-25፡- ኡፕሰን 6፡5-8። 3፡25፡- ኣልክምስ 10፡17፤ ሮም 2፡11፤ ኡፕሰን 6፡9። 4፡1፡- ኡፕሰን 6፡9። 4፡2-4፡- ኡፕሰን 6፡18-20። 4፡5፡- ኡፕሰን 5፡15-16። 4፡6፡- ሙርቆስ 9፡50፤ 1 ኡፕሮስ 3፡15። 4፡7፡- ለይቴርቴድንት ምን 20፡4። 4፡7-8፡- ኡፕሰን 6፡21-22።

ዩረ ኣ ኣይሠቃክ ምንከን ዩን ክ ኪሴቴምሽኪ ዩሚሬ ክ ዘፕሰቴምሽኪ። 9 ክ ኪክኔሬ ሱሴዩንት ማሠቃብ፤ ይዚን ቡድ እዜርቴባብኪ ነሽርቴባብ እንዴፕሰ ኣነሰፕሰሚሬ ዩረ ኣይትቴ። ኪተ ከርን ኮግር ደቅዳኪተም ሙደ ዩን ኪዜዝዴኪ።

10 ኣ ኪከን ደኪርሰቃብ ኣርሰፕርኮስ «ኣቤቶ!» ዩን ጋዴ። በርናባስት ኣርክሰት እንሰ ሙርቆስ ደይንከ፤ ዩረ ክ ሃድክ ዩ ኪም ቴይቴምሽ ዩን ኪዘ ኣይቴርቴ። 11 እዩሰሰሰ ዩም ጋርዳብሰን እያሰ «ኣቤቶ!» ዩን ጋዴ። ኣይሁድ ኤድንግረንክ ሳብት ባምንክ ኣ ኪከን ምንዴድን ኪነ ዩሉኪኪ፤ ኢሚሬ ዘፕሰቴኪ።

12 ዩረንክ ማሠቃብ ዩሱሰ ከርሰቶሰት ጥከሻሳብሰን ኤፓፕረ «ኣቤቶ!» ዩን ጋዴ። ሳብት ጳቅሽነም ሙደ ምናሬቶ ደገንሚትኪ እችረዩትክ ማሚቶ ዩ ምእቴምሽ ሙዴሴጽ ና ዘብዝ ዩከን ሳበም ምክሰዴ። 13 ዩንክንኪ ሎዶቀ ከትሚንግርኪ ሀራፖሊስ ከትሚንግርክ ደቅዴድ ኤድንክኔሬ ገእሽ ክ ለንቅድምሽ እተ እሰት ከከን ነቁሽድቴ።

14 ነሽርቴባብ ኣክምስን ሉቃስኪ ደግሰክ «ኣቤቶ!» ዩን ጋዴኪ።

15 ሎዶቀ ከትሚንግር ደቅዴድ እንዴፕሰኪሰክንኪ ንምፕክንክ፤ 2 ኤርት ቡድምዴድ ከርሰቶሰኪን ቡድ እዝዴድንክኔሬ «ኣቤቶ!» ኪን ጋኪቲ። 16 ለይቴን ኮም ዩን ነቤቤርሳኪት ቡር ሎዶቀ ከትሚንግር ደቅዴድ ምክሰ ኤይቴግር ኣልክ ነቤቤርቴምሽ ማሰኪቲ፤ ዩቴሬ ኪረንክ ኣይቴርሰቃኪተም ኣልክ ነቤብኪቲ።

17 ኣርክፖሴኔሬ «ባበ ዩሱሰክን ሀ ቴየቃክ ምንከን ሀ ቦሥቴምሽ ሀከሥ ጳይካ!» ኪን ጋኪቲ።

18 ኣልቅሽን ኮም ኣተ እሰት ኣንሰቴክ ጸፕሰቃብን ጳውሎስቴ። ደክርእሰተም ጳቅሽኪቲ። ሳብት ጉር እሚን ዩ ኪከን ኮ ማተኔ።

2 ዩድ 4፡15፡- «ንምፕክንክ፤ ኤርት ቡድምዴድ ከርሰቶሰኪን ቡድ እዝዴድንክኔሬ» ጋሳኪተም ምልቅምለት ሙጻፕግር «ንምፕክንክ፤ ኤርት ቡድምዴድ ከርሰቶሰኪን ቡድ እዝዴድንክኔሬ» ጋዴ።

4፡9፡- ፕላምን ፕደደ 10። 4፡10፡- ለይቴርቴድንት ምን 12፡12፤ ፕደደ 25፤ ዩድ 13፡13፤ ዩድ 15፡37-39፤ ዩድ 19፡29፤ ዩድ 27፡21፤ ፕላምን ፕደደ 24። 4፡12፡- ቆሌላስ 1፡7፤ ፕላምን ፕደደ 23። 4፡14፡- 2 ፕምተሰ 4፡10-11፤ ፕላምን ፕደደ 24። 4፡17፡- ፕላምን ፕደደ 2።